

Siunnersuummut nassuiaatit

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

1.1. Siunnersuummut tunngaviusooq aamma siunertaa pingaarneq

Siunnersuummi matumani siunnerfigineqarpoq, akiitsunik ajornartorsiuteqarnermut aammalu siunissami pitsaaliuinissamut, suliniuteqarnissaq. Taamaalilluni siunnersuut nunatsinni aningaasaqarnermut iluaqutaassasoq, kisiannili pingaartumik innuttaasunut akilinngitsuukkanik akiitsoqarlutik ajornartorsiuteqavissortunut iluaqutaassasoq, naatsorsuutigineqarpoq. Maannakkut akiitsunik ajornartorsiuteqarnerup annertuujunerani iliuuseqarnissaq, aammalu ersiutitik suliarinninnissamut taarsiullugu akilinngitsuukkanik akiitsoqarnermik ajornartorsiutip sorlaanut iliuuseqarfiginninnissaq, pisariaqartinneqarpoq. Imminut pilersornerulernissamut aammalu nammineernerulernissamut ineriartornissamut, nunatsinni unammilligassat iliuuseqarfigineqarnissaat, ilanngullugulu pisortanut akiitsut akilinngitsuukkat annertusiartuinnalernissannik pitsaaliuinissamut suliniuteqarnissaq, apequtaavoq.

Innuttaasunut taakkununga akiliisitsisarfirmik atuutilersitsineq, ataasiakkaanut aningaasaqarnerup aqussinnaalernissaanut aammalu pisortanut aamma namminersorlutik inuussutissarsiortunut allaffissornikkut pisariillisaanissamut, iluaqutaasinnaavoq.

Siunnersuummi matumani akiliisitsisarfik taagorneqartoq Ilangaassivik, akiligassat akilerneqartarnerinik suliaqarfiususaaq, atuutilersinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Akiligassanik akiliisitsisarneq innuttaasunut pisortanut akilinngitsuukkanik akiitsoqartunut imaluunniit akiitsunik akilinngitsuugaqarlutik suliaqarfigineqartunut, pisussaaffiusaaq. Innuttaasut akilinngitsuukkanik akiitsoqarnermik ajornartorsiuteqanngitsut Ilangaassivik aqputigalugu akiligassanik akiliisitsisarnermut ilanngutsissinnaapput.

Innuttaasut akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasut, pisortanit akiligassiinerit atuuttut akilinngitsoornissaanut periarfissaqassanngillat. Ataasiakkaat isertitamik siunertanut allanut atornissaannut periarfissaqarnerat annikillisinneqassaaq, kisianni peqatigisaanik innuttaasut aningaasani atorsinnaasaminnik, akiligassanik akiliisitsinermut atorpeqartussaangitsunik pissaqarnissaat, siunnersuummi qulakkeerneqarpoq. Pineqartunut ilaasunut tamatuma malitsigisaanik pisortanit akiligassiissutit, inuup nammineq akiligassaqarfiinut sanilliullugu, salliutinneqartussaatinneqassapput. Kisianni pisortat assersuutigalugu inigisamit anisitsisoqarnerani illusimavigigallagassamik innersuussinissamut, isumaginninnermut inatsisit naapertorlugit arlalinnik pisussaaffeqarnerat, tassani takuneqarsinnaavoq.

Ilanngaassivik aamma eqaatsumik aaqqiissutissatut, akileraartarnermi iluarsaaqqinnermik ingerlasumik aammalu pisussamik passussiviusussatut, isigineqarpoq.

Akiliisitsiniarnermut suliassaqarfimmi 2016/2017-imi suliassat 300.000-it missaanniipput ataatsimut katillugit 930. mio. koruunit missaat akilernerqarsimanatik. Innuttaasut 30.000-it missaanniittut Kalaallit Nunaanni minnerpaamik 1-imik akilinngitsuukkamik akiitsoqarlutik nalunaarsorsimapput. Akiitsunik akilinngitsuugaqartarnermut ajornartorsiuteqarnermi taamaalilluni nunatsinni innuttaasut affai sinnerlugit pineqartunut ilaapput.

Piffissap ingerlanerani ineriartorneq isigissagaanni, ukiuni kingullerni aningaasat nalingi pitsanngoriartoraluartut aammalu suliffissaaleqisut ikiliartoraluartut, ajoraluartumik annertuumik pitsaanerulersimanngilaq.

Ullumikkut innuttaasunit pisassat akilersinniarnannut allaffissornikkullu aqunneqarnerannut isumalluutit annertuut atorineqartarput. Pisassat innuttaasunit akilersinniarnissaannut ataasiakkaatigut nalilersuineq tunngavigalugu suliani ataasiakkaani tamaginni assigiinngitsunik alloriartoqartariaqartarpoq. Akiitsut ataasiakkaanut ilaqutariinnullu, inooqatigiinnermut aningaasaqarnermullu tunngatillugu, annertuunik nanertuutaasarput. Aningaasakilliorneq aamma akiitsoqalarterneq, inooqatigiinnikkut arlalinnik sunniuteqarnerlulernermik aarlerinartorsiortitsinerulertarpoq, soorlu inooqatigiinnermi mattussaaneq, inigisamit anisitaaneq, angerlarsimaffeqannginneq, nammineq inuunerup takorloorsinnaajunnaarnera aammalu imigassamik ajornartorsiuteqarneq.

Pisassat annertooujussuit inuussutissarsiortunut, assersuutigalugu sulisut akissarsiaannik tunniussinngikkallarnerit allaffissornikkut aqutsisussanut, suliakkersuutaapput. Akissarsianik tunniussinngikkallarneq, amerlasuut Kalaallit Nunaanni suliffeqarnermi sivikitsuinnarnik suliffeqartarnerannut pisooqataasoq, nalilisoqarpoq, tassami innuttaasut akissarsiaannik tunniussinngikkallarneq aallartikkaangat suliunnaartartut takuneqartarpoq.

Annertuunik sunniuteqarnerluttartunut inuiaqatigiit unammilligassaqarnerat pineqarpoq.

Innuttaasut akilinngitsuukkanik akiitsoqartut akiligassat akilernissaannik ikiorlugit, innuttaasut akiitsuinut akiliisinniartarlugit ersiutit sammiinnarnagit, ajornartorsiutit pitsaaliornissaat, pingaaruteqarpoq.

Peqatigisaanik innuttaasut amerlasuut taamaattumik pisortanut akiitsunik akilinngitsuugaqarsimanngitsut, aammalu aningaasaqarnerminnik isumaginnissinnaasut, akiliisitsisarfimmi siunnersuutigineqartumi pisariaqanngitsumik ilaatinneqannginnissaat, siunertaavoq.

1.2. Inatsimmik piareersaalluni suliaqarneq

Akiitsut akilinngitsuukkat annertusiartuinnarnerisa annikillisinneqarnissaannut suliniuteqarnissaq, inuiaqatigiinni assigiinngitsunit ujarorneqartarpoq. Taamatut kissaateqarneq ilaatigut politikerit tungaanniit Inatsisartunit aamma Naalakkersuinikkut Ataqaatigiissaarisoaqatigiinnit (PKG) nunatsinni kommunalbestyrelsinit ilaasortaaffigineqartumit, oqaatigineqartarpoq. Suliniuteqarnerit akiitsut akilinngitsuukkat annertusiartuinnarnerinut pakkersimaarisussat, kommunit aningaasaqarnerannut siunissamilu suliassanik suliarinnittarnerinut qitiulluinnartut, kommunit aamma oqaatigisarpaat.

Siunnersuummi siunertaavoq nunatsinni innuttaasut ilaasa akiitsuisa akilinngitsuukkat annertusiartuinnarnerannik ajornartorsiutinut annertuunut iliuuseqarnissaq aammalu suliniuteqarnerit allat, soorlu akiitsulinnik siunnersuisarneq ukiuni 2-ngajanni ingerlareersimalersup, ineriartorteqqinnissaa.

Siunnersuummi akiitsunut akilinngitsuukkanut suliniuteqarneq allanngortinneqassasoq siunnerfigineqarpoq, taamaalilluni suliniuteqarneq pingaarneq siunissami tassaalissalluni aallaqqaammullu akiitsunik annertusiartortitsinissap pinngitsoortinneqarnissaa. Siunnersuut taamaattoq ilaatigut Akileraartarnermut Atugarissaarnermullu Isumalioqatigiissitami 2011-mi sammineqarpoq, taaguuteqartinneqarluni Kiffaq. Ilusiliami Savalimmiuni ilanngaasiinnginnermi akileraarutinut aaqqissuussineq isumassarsiorfigineqarpoq.

Taakkua isumaliutersuutigineqartut tunngavigalugit tunngaviusunut nalunaarusianik aamma teknikkimut allaffissornermullu tunngasortai assigiinngitsut pillugit nalunaarusianik suliaqartoqarpoq. Tamatuma saniatigut tamatumunnga ingiaqatigitillugu akiliisarfiup inatsisinut tunngasortai suliarineqarput. Suliaqarneq taanna 2017-imi juunimi Ilangaassivik pillugu Inatsisartut inatsisissaannut siunnersuutip tusarniaassutigalugu nassiuuneqarneranik inerineqarpoq. Kisiannili siunnersuut Inatsisartunut saqqummiunneqanngilaq.

Siunnersuummi matumani siunnersuut 2017-imeersoq, aammalu suliaqarneq aammalu siunnersuummut 2017-imeersumut tusarniaanermut akissuteqaatit il.il. tunngavigineqarput.

Taamaattoq siunnersuut allannguutininik, erseqqissaanernik pisariillisaanernillu arlalinnik imaqarpoq. Siunnersuummut 2017-imeersumut sanilliullugu allannguut pingaarnerpaaq tassaavoq, akiligassanik akiliisitsisarneq taamaallaat innuttaasunut akilinngitsuukkanik akiitsoqarlutik ajornartorsiortunut pisussaaffiutinneqarmat. Taamatut allanngortitsinerup malitsigisaanik sunniutaasunik arlalinnik iluarsiiisoqarpoq, aammalu innuttaasoq qaqugukkat akiliisitsinermi pineqartunut ilaalissanersoq maleruagassanik ilanngussisoqarluni.

Tamatuma saniatigut aningaasat pisassarisat qaffanneqarput, taamaalillutik innuttaasut siunnersuummi pineqartut isertitaminnit qaffasinnerusunik tunniussivigineqartarnissaat qulakkeerneqarluni.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingarnerit

Ilanngaassivimmut pingaarnertigut siunertaavoq pisortat akiligassiissutaannik akiliisarnernik pisariillisaanissaq sunniuteqarluarnerulersitsinissarlu. Piffissaq eqqorlugu akiliisalersitsinikkut, innuttaasut pisortanut akiitsuusa akilinngitsuukkat annertusiartornissaannik pinngitsoortitsinissap saniatigut, pineqartunut ilaatinneqartunut tunngatillugu akiliutinut sullissiviup pisariitsuutinnissaatalu qulakkeerneqarnissaa, aamma inatsimmi siunertaavoq. Ilanngaassivik taamaalilluni ataasiakkaanut qaammatit tamaasa isertitaminnik aammalu aningaasartuutiminnik pitsaanerusumik paasilernissaannut iluaqutaassaaq.

Ilanngaassivimmut siunnerfiusoq pingaarneq tassaangilaq akiitsut akilinngitsuukkat pioreersut akilersinniarneqarnissaat, kisianni nutaanik akilinngitsuukkanik akiitsoqalertarnerup pinngitsoorneqarnissaa siunnerfigineqarluni. Pitsaaliuinissaq ataasiakkaanut pingaaruteqarpoq, tassami tamanna akiliisarnernik kinguaattoorluni, taamaattumillu tuavisaarinnermut akiliuteqartinneqarluni aammalu pisortanut akiitsut amerliartuinnarlutik, pisoqalinnginnissaanut iluaqutaassaaq.

Ilanngaasiinnginnermi aningaasarsialerinnermik ilusiliaq taamaattoq Savalimmiunit ilisimaneqarpoq, tassani ukiuni arlalinni iluatsitsiviulluartumik taamaaqataannik periaaseqartoqarsimalluni. Pisortat isertitanit akileraarutinnik akiliisitsisarput, kiisalu isertitat aningaasarsisussanut ataasiakkaanut tunniunneqannginneranni pisortat pisassaannik aalajangersimasunik akiliisitsisarlutik. Tulliullugu aningaasarsisussanut ataasiakkaanut isertitat sinneruttut tunniunneqartarput. Ilanngaassivik aallaqqaammut akileraarutinnik imaqartinneqassanngilaq, kisianni tamatumunnga taarsiullugu akiligassarpasuit ataasiakkaat pisortanit tigusartagaasa, akilernerneqartarnissaat isumagineqassaaq. Kalaallit Nunaanni ilusiliaq taamaalilluni Savalimmiuni ilanngaasiinnginnermi aningaasarsialereriaaseq allanngortilaarlugu suliaasutut isigineqarsinnaavoq.

Siunnersuut makkuninnga pingaarnernik imaqarpoq:

- Innuttaasut aningaasarsianit isertitaat aamma isertitat allat arlallit Ilanngaassivik aqputigalugu ingerlatinneqartassapput. Tamatuma kingunerisaannik sulisitsisut tamarmik Ilanngaassivik aqputigalugu aningaasarsianik tunniussisassapput. Pisortanut tunngatillugu innuttaasunut tunniunneqartussat tamarmik Ilanngaassivik aqputigalugu tunniunneqartassapput. Tamatumani pineqartunut ilaapput assersuutigalugu suliffeerunnermi ikiorsiissutit, ilinniagaqarnersiutit utoqqalineriutillu.
- Innuttaasut Ilanngaassivik aqputigalugu isertitaat il.il., pineqartoq akiligassannik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaappat imaluunniit ilanngutsissimappat, aatsaat akiligassannik akiliisitsinermut atorineqassaaq.
- Akiligassannik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaanngitsunut, isertitanit akiligassat ilanngaatigeqqusaanatik, aningaasarsiat il.il. kontumut innersuunneqartumut tunniunneqassapput.

- Akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasunut, aatsaat Ilanngaassivimmi isertitat akiligassat innuttaasup pisortanit tigusimasaasa akilerneqarnerannut atorneqareernerisa kingorna, aningaasarsiat il.il. tunniunneqassapput. Aningaasat sinneruttut innuttaasup kontuanut akilerneqassapput, taamaalillutik aningaasat ulloq aningaasarsivissaq tiguneqarsinnaassallutik.
- Pisortanut akiitsoqaraanni imaluunniit arlalinnik akiitsoqarnermi suliaasaqarsimappat, akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaasussaataasoqassaaq.
- Akiitsoqanngikkaanni akiligassanik akiliisitsisarnermut nammineq kajumissutsimik ilanngutsittoqarsinnaavoq imaluunniit ilaajunnaartoqarsinnaalluni.
- Siunnersuummi innuttaasut akiligassanik akiliisarnermi pineqartunut ilaasut tamatigit isertitamik ilaannik tunniussivigineqarnissaat qulakkeerneqarpoq. Taamaalilluni innuttaasup qaammammut 4.000 koruuninit annikinnerusunik, aammalu aappariinnut ataatsimut katillugu 6.000 koruunit inornagit, atorsinnaasaqarneranik kinguneqartumik, aallaaviatigit akiligassanik akiliisitsisoqarsinnaanngilaq. Tamatuma saniatigit meeqqanik 18-it inorlugit ukiulinnik angerlarsimaffimmi najugaqartunik najukkamiittoqarpat, aningaasat atorsinnaasat qaffanneqassapput. Tamatuma saniatigit pisuni allani, assersuutigalugu innarluutillit pineqarpata, aningaasat atorsinnaasat qaffanneqassapput.
- Akiligassaq Ilanngaassivimmi akilersinneqartussatut qaammatit 3-t tikillugit uninngatinneqarsinnaavoq. Innuttaasup qaammammi ataatsimi akiligassaq akilersinnaanngippagu, akiligassaq isertitanit innuttaasup qaammatini tulliuuttuni tigusassaannit akilersinneqassaaq. Piffissami tassani akiligassaq Ilanngaassivimmi uninngatinneqassaaq, innuttaasooq ernianik aamma nukingisaarinnermut akiliummik akiligassinneqassanani.

Ilanngaassivik pisortanit akiligassiissutinik akiliisalersitsinermit sakkussaavoq. Ilanngaassivik aningaaserivimmi kontumut imaluunniit akiliisarnermut sullissivimmut taartissaanngilaq. Namminersortut pisassarisaat, innuttaasup akiligassai, soorlu oqarasuaammut angallattakkamut pisartagaqarneq, sillimmasiissutit, aningaaserivimmi taarsigassarsiat il.il., Ilanngaassivik aqutugalugu akilersinniarneqarsinnaanngillat. Aamma namminersortunut inissianik attartortitsisaritut aningaasartuutitut tamanna atuuppoq.

Siunnersuummi siunertaavoq, Ilanngaassivimmut inatsisitigit killissalersuinissap qulakkeernissaa, ilanngullugu oqartussaasut akuusut inissisimanerannut akisussaaffinillu aalajangersaanissaq. Inatsit suliaasaqarfiit ilaanni, nalunaarutinik aalajangersaanikkut naammassineqartussanik inatsisigit immersugassatut, taaneqarsinnaavoq.

Nassuiaatini nalinginnaasuni, imarisaa malillugu allatut pisoqartussaasimangippat, oqaaseq “akiligassaq” oqaatsimut “akileeqqusissut” assingutillugu atorneqarpoq. Inatsimmi akileeqqusissut, periaatsitigit pingaaruteqartumik nassuiaasoq, atorneqarpoq. Akileeqqusissut, piffissamut killiliussap iluani akiligassiisumut aningaasanik aalajangersimasunik akiliisoqassasoq, pillugu Ilanngaassivimmut akiligassiisumit

ilitsersuutaavoq. Akileqqusissuteqarnissamut taamaalilluni pisortanit akiligassiisoq piumasaqaateqassasoq piumasaqaataavoq (akiligassiissut).

2.1. Isertitat, Ilanngaassivimmu akilerneqartussat

Siunertaavoq, siunnersuummi isertitat innuttaasup tigusartagaasa annertunerpaartaasa pineqartunut ilaatinneqarnissaat. Innuttaasut akiligassaasa ingerlaavartut, isertitanit innuttaasup akissarsiarisassaannit aammalu Ilanngaassivik aqqutigalugu tunniunneqartussanit, akilerneqarsinnaanissaasa qulakkeernissaa, qitiutinneqarpoq.

Tamatuma saniatigut innuttaasumut tunniussinerit tamarnik maleruagassat ataatsit malillugit suliarineqartalernerisa malitsigisaanik sulisitsisunut aamma pisortanut allaffissornikkut annertuumik oqilisaasoqartussaavoq. Allatut iliuseqarnermi tigusisussaq akilinngitsuukkanik akiitsoqarnersoq taamaanginnorsorluunniit apequtaalluni, isertitat assigiinngitsumik tunniunneqartalissapput.

Innuttaasut isertitaasa Ilanngaassivik aqqutigalugu innersuunneqartalernissaannut tamatuma saniatigut siunertaavoq, sulisitsisut aamma aningaaseriviit il.il. aningaasarsianit isertitat il.il. qanoq tunniunneqartarnissaannik misissuillutik innuttaasoq aalajangersimasoq akiitsunik akilinngitsuugaqarluni ajornartorsiortuunersoq paasisinnaassappassuk, nuanninngitsumik inooqataanermi tusaamanerlutsitsisumik sunniuteqarnissaata pinngitsoortinnissaa.

Siunnersuummi isertitat A-t sulluunniit pineqartunut ilaassapput, taakkualu tassaagajupput pisortani aamma suliffeqarfanni namminersortuni atorfeqarnermit aningaasarsiasat il.il.

Tamatuma saniatigut siunnersuummi pisortanit tunniunneqartartut arlallit pineqartunut ilaapput, assersuutigalugu isumaginninnikkut ikiorsiissutit, SU, utoqqalinersiutit il.il. Soraarnerussutisianut aningaasaateqarfinit aamma sillimmasiisarfinit soraarnerussutiasiat tunniunneqartartut.

Siunnersuummi, aktiaatileqatigiiffinit aamma piginneqatigiilluni ingerlatseqatigiiffinit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartunit iluanaarutit aamma siulersuisunut aningaasarsiarititassat il.il., pineqartunut ilaassapput. Siunnersuummi tunisinerup aningaasartai aalisartut piniartullu aalisakkanik pisaminnullu tunisinerminni tigusagaat, pineqartunut ilaapput.

Siunnersuummi aamma pisortanit inuussutissarsiortunut namminersortunut isertitanik B-nik tunniussinerit pineqartunut ilaapput. Taakkua assersuutigalugu tassaasinnaapput eqqartuussissuserisunut aamma siunnersortinut namminersortutut inuussutissarsiortunut tunniussinerit. Inuinnaat akiligassanik inuussutissarsiortunut namminersortunut akiliisarneri, siunnersuummi pineqartunut ilaatinneqanngillat.

2.2. Akiligassanik akiliisitsineq

Isertitat tamarmik Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartartussaagaluartut, innuttaasq akiliisarfimmi pineqartunut ilaangippat, siunnersuut malillugu akiligassanik akiliisitseqqusaanngilaq. Akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangiisimangippat, imaluunniit innuttaasq nammineerluni ilanngutsissimangippat, aallaaviatigut akiliisarfimmi pineqartunut ilaassanngilaq.

Innuttaasut Ilangaassivik aqutigalugu akiliisarfimmi pineqartunut ilaanerisa malitsigisaanik pisortani oqartussanut amerlasuunut aamma pisortat inissiatileqatigiiffiit akiligassanik akiliinerit, akiliinernik sullissivinnut assingusq periaaseq atorlugu ingerlaannaq pisassapput.

Akiliisarfimmi pineqartunut ilaangitsunut, kontumut innersuussaannut isertitaat tunniunneqaannartassapput. Innuttaasut taamaalillutik ullumikkut nammineerlutik assersuutigalugu akiliisarnernut sullissivik imaluunniit netbank aqutigalugu allatut akiligassaminnik akiliinissaq nammineerlutik isumagissavaat. Taamaattoq tamatigut Ilangaassivik aqutigalugu akiligassanik akiliisitsinissamut nammineq kajumissutsimik ilannguttoqarsinnaavoq.

Innuttaasq akiliisarfimmi pineqartunut ilaassanersq Akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangiissaaq, innuttaasq:

- Pisortanut akilinngitsuukkanik akiitsoqarpat
- Ukiut 5-t kingullit iluanni akiitsunut akilinngitsuukkanut suliat minnerpaamik 3-t tassunga tunngassuteqarsimappata.

Aalajangiinnginnermi innuttaasq attuumassuteqartut minnerpaamik sapaatit akunnerinik 3-nik piffissalerlugu tusarniaaffigineqassaaq. Innuttaasq taamaalilluni aalajangiinissamut eqqarsaatigineqartumut akerliliissuteqarsinnaassaaq. Aalajangiinermut tunngavissaritit kinaassusersiunnigitsut aallaavigineqassapput. Innuttaasup pineqartunut ilaalernissamut tunngavissarititaasut naammassisimappagit, innuttaasq akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaatinneqalissaaq.

Akerliliissuteqarnerit suliassamik suliarinninnermi pingaartinneqarsinnaasut taamaalillutik pingaartumik piumasaqaateqarnermut akerliliissuteqarnermut tunngassuteqassapput. Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik pisuni taakkunani, piumasaqaateqartoqarnerisq aalajangernissaa siunertaralugu, akiligassiisumut saaffiginnissaaq.

2.3. Aningaasat pisassarisat aamma akiliinerit tulleriinnilersorneqarneri

Innuttaasup aningaasarsianit aamma pisortanit ikiorsiissutinit isertitaasa piffissat ilaanni akiligassat ilanngutsinneqarsimasut akilernissaannut naammagatik, pisoqarsinnaasarpoq.

Innuttaasup isertitaasa ingerlaavartut innuttaasup aningaasartuutaannik akiliinissamut naammagatik pisoqalernissaa Ilangaassiviup pinngitsoortissinnaanngilaa. Taamatut pisoqarnerani, ullumikkut pisartutut pisortanit ikiorsiissutit, suliffissaaleqinermi ikiorsiissutit,

ineqarnermut tapiissutit il.il. atuuttut pillugit, innuttaasooq nammineerluni aallaqqaammut oqartussanut il.il. attuumassuteqartunut saaffiginnittariaqarpoq.

Ilanngaassivimmut pingaaruteqartoq tassaavoq, pisut taamaattut innuttaasumut naapertuuttumik iliuuseqarfiginissaannut, peqatigisaanillu pisortanut akiitsut annertusiartuinnarnissaasa pitsaaliornissaannut, naapertuuttumik periaasissarsisarnissaq.

Akiliisarnermi ajornartorsiulertarneq eqqarsaatigalugu siunnersuut sunniiniutissanik pingasunik imaqarpoq:

1. Aningaasartat minnerpaaffissaat pillugit maleruagassat
2. Akiligassiissutinik pingaarnersuineq
3. Qaammatini 3-ini akiliinissamut killissaliinissaq

Aningaasat atorsinnaasat pillugit maleruagassat

Aallaqqaasiullugu nassuiarneqartutut siunnersuutigineqarpoq, innuttaasup qaammatit tamaasa imaluunniit ullut 14-ikkaarlugit isertitaminit tigusartagassaanik, siunnersuummi aningaasartat minnerpaaffilerlugit killissaliussamik aalajangersaasoqassasoq. Siunertaavoq innuttaasup isertitaminit annertunerpaaq, nerisassarsinissamut aamma aningaasartuuteqarfigisaminut naammaannartumik angerlarsimaffeqarnissamut pisariaqartut, tigusassagai.

Atorsinnaasat aningaasartaannut meeqqat 18-it inorlugit ukiullit angerlarsimaffimmi najugaqartut amerlassusaat, kiisalu innuttaasooq katissimanersoq, apeqqutaassaaq.

Takussutissiaq:

	Meeqqanik angerlarsimaffimmi najugaqartoqanngitsoq	Meeraq angerlarsimaffimmi najugaqartoq 1	Meeqqat angerlarsimaffimmi najugaqartut 2
Kisimiittoq	4.000	5.600	7.200
Aappariit	6.000	7.200	9.200

Innuttaasup isertitai aningaasartat atorsinnaasanit aalajangersarneqartunit annikinneruppata, isertitaviusut kisimik tunniunneqassapput. Siunnersuut taamaalilluni aningaasanik atorsinnaasanik tunniussivigineqarsinnaatitaanermik malitseqassanngilaq, taamaallaat isertitai ilaannik atorsinnaasat aningaasartai angullugit annertussusilinnik tunniussivigineqarsinnaatitaasoqassalluni.

Tamatuma saniatigut siunnersuutigineqarpoq katissimasut il.il., aningaasat atorsinnaasat aapparissamut nuunneqarnissaat pillugu qinnuteqarsinnaassasut. Taanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq inuk angerlarsimaannartoq isertitaqanngitsoq, taamaattumillu aningaasanik atorsinnaasanik periarfissaqarnermik atuisinnaanngitsoq.

Aningaasat atorsinnaasat akigititassatut siunnersuutigineqartut tunngavigalugit aammalu CPR-imik nalunaarsuiffimmi paasissutissat aallaavigalugit ingerlaannartumik aalajangersarneqartassapput. Taamaalilluni aningaasat atorsinnaasat ataasiakkaatigut nalilersuineq aallaavigalugu pisassanngilaq. Taamaattoq innuttaasup aningaasat atorsinnaasai qaffanneqassasut kommunalbestyrelsi aalajangersinnaavoq, assersuutigalugu innarluutillit pineqarpata. Aningaasat atorsinnaasat qaffannissaannut suut periarfissiisinaanersut pillugu maleruagassanik erseqqinnersunik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput, ilanngullugit akigititat pillugit.

Tamatuma saniatigut aningaasanut atorsinnaasanut akigititat inuiaqatigiinni nalinginnaasumik akit aningaasarsiallu ineriartornerannut malinnaatinneqarnissaat qulakkeerniarlugu, akigititat ukiumoortumik Naatsorsueqqissaartarfiup akigititanik iluarsiiernermit naleqqersuutai malillugit iluarsineqartassapput.

Akiligassiissutinik pingaarnersiuiunerit

Innuttaasoq akiligassat Ilangaassivimmi ilanngutsinneqarsimasut ilaannik, kisianni tamarmiunngitsunut, akiliinissamut naammattunik akissaqarpat, akiligassat sorliit isertitanit akiliutaasussanit akilerneqassanersut isummerfigissallugu pingaaruteqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq akiligassat pingaarnersiorneqarnissaat inatsimmi aalajangersarneqassasoq, aammalu tulleriinnilersuinermit tassunga, akiligassat suut nalinginnaasumik isigalugit ulluinnarni inuuniarnerup ingerlatinnissaanut pingaarnarpaatut oqaatigineqarsinnaanersut, aallaavigineqartassasoq. Aalajangersimasumik pingaarnersiuiinermit pingaarnertut malitassat imaapput:

- Ineqarnermit akiliut imaluunniit ilinniartut inaannik attartornermit akiliut.
- Innaallagissamut, imermut kiassarnermullu akiligassaq.
- Ulluunerani paaqqinnittarfimmiinneq.
- Inuussutissarsiutigalugu piniarnermit allagartaq.
- Eqqaavilerinermit akiligassaq.
- Meeqqanut akilersuutit.
- Ilinniarnermit taarsigassarsianik utertillugit akiliineq.
- Kommunimit tunniunneqartut pillugit akiliinerit.
- Akileraarutinut akitsuutinullu piumasaaqatit allat.

Taamaattoq akileraarutaagallartut, soorlu akileraarutit B-t, akileraarutit inuiaqatigiinnik napatitsinissamut qitiulluinnartut, isiginninneq aallaavigalugu akiligassanit siulliullugit akilerneqassapput.

Akiligassap suussusaata/akiligassiisup pingaarnersiuiinermit allattuiffimmi allassimanera isumaqanngilaq akiligassaq aalajangersimasoq taanna imaluunniit akiligassiisoq Ilangaassivik aqutigalugu akilersitsisinnaasoq. Akiligassiisoq akiliisarfikkoortumik akiliisitsisinnaanersoq immikkoortoq 2.6-imi nassuiarneqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq akiligassiissutit pingaarnersiorneqartarnerannut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut, taamaalilluni tamanna pisariaqartinneqarpat pingaarnersiuinissaq annertunerusunik nassuiaqqinneqarsinnaalluni.

Qaammatini 3-ni akiliinissamut killiliisarneq

Siunnersuutigineqarpoq akiligassat qaammatit 3-t angullugit Ilanngaassivimmi akiligassatut uninngatinneqartassasut. Aningaasat innuttaasup piffissami tassani tigusassai, akiligassat akilernissaannut atorneqarsinnaapput. Akiligassat akilerneqartussatut Ilanngaassivimmiittut, tassaanngillat akiitsut akilerneqanngitsut, akilersinniarneqartussanngortut.

Inatsisit atuuttut

Inatsisit atuuttut malillugit akiligassiissutinut amerlanerpaanut akiliinissamut piffissamut killiliussaqaq amerlanertigut ullut 14-init ullut 30-t tikillugit pisassaaq. Tamatuma kingorna akiligassiisoq nukingisaarummik nassiusisinnavaoq aammalu pisut ilaanni nukingisaarinnermut akiliuteqartitsisoqartarpoq. Pisut ilaanni aammattaq akiligassiissummut ernialiisoqarsinnavaoq.

Pisut ilaanni innuttaasooq – ilimasaarereernikkut – pisortanit pisassanik pissarsinngitsoorsinnavaoq, assersuutigalugu ulluunerani paaqqinnittarfimmi inissaq, innaallagissamik, imermik kiassarnermillu pilersuineq, aammalu inigisamit anisitaasoqarsinnavaoq. Pisuni amerlasuuni akiligassiissut akilerneqanngitsoq, piffissamut killiliussap kingorna qitiusumi akiliisitsiniarnermut oqartussami akilersinniarneqartussanngortinneqarsinnavaoq.

Siunnersuut

Qaammatini 3-ni siunnersuutigineqartuni akiligassiisup sumiginnaanermut piginnaatitaanini atorlugit, isumaqatigiissut atuuttoq imaluunniit inatsisinut tunngasut malillugit akiligassiissummut pineqartumut atuuttut, akiligassiisup atorsinnaasaraluani atuutsissinnaanngilai. Akiligassiisup taamaalilluni inuk attartugaaniit anisissinnaanngilaa, innaallagissamik pilersuineq unitsissinnaanagu il.il. Taamaaqataanik akiligassiisoq piffissami tassani nukingisaarinnermut akiliummik akiliisitsisinnavaoq. Qaammatini 3-ni piffissaliineq innuttaasunut tuavisaarinnermut akiliutit ikinnerulernerannik malitseqassasooq naatsorsuutigineqarpoq, tamannalu innuttaasut sipaaruteqarnerannik kinguneqarsinnavaoq.

Qaammatinik 3-nik maleruagassiinermi siunertaavoq innuttaasup akiligassaminik akiliinissamut piffissaqartinnissaata qulakkeerneqarnissaa. Akiligassat piffissami tassani i Ilanngaassivimmi uninngatinneqartassapput aammalu isertitanit innuttaasup Ilanngaassivik aqqutigalugu tigusassaannit akilersinniarneqassallutik.

Innuttaasup taamaalilluni sivisunerusumik akiliinissamut piffissalerneqarnini iluaqutigissavaa. Akiligassiisup innuttaasup sivisunerusumik akiliinissamut piffissalerneqarnera akuerisariaqarpaa, kisianni paarlattuanik innuttaasup isertitaasa tamarluinnangajammik Ilanngaassivik aqqutigalugu tunniunneqartussaaneranni, akiliutissap tigungissaa ilimanaateqarnerulissalluni. Innuttaasooq qaammatit pingasut qaangiunneranni suli akiligassat akilernissaannut naammaattunik isertitaqanngippat, taakkua akiliisitsiniartarneq aamma pisortanut akiitsunik akilinngitsuugaqalertarnerup pitsaaliorneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu akiliisitsiniartarfimmut ingerlatinneqassaaq.

Taamaattoq akiliinissamut killissaliusaaq akiligassiissutitut inuussutissarsiorluni ingerlatanut tunngassuteqartunut ullunut 30-nut aalajangiunneqarsinnaavoq. Innuttaasooq assersuutigalugu sanasutut suliffeqarfimmik kisimiilluni suliffeqarfiusumik ingerlatsippat, innaallagissamut akiligassap, pilersuinnermut ingerlatseqatigiiffiup sumiginnaanermut piginnaatitaanerminik atuisinnaalernissaanut, qaammatit pingasut Ilanngaassivimmiissinnaanissaa, naleqqutinngilaq. Tamanna tamatuma saniatigut inuussutissarsiornermi akiitsut akilinngitsuukkat annertunerulernerannik malitseqarsinnaassaaq.

2.4. Atuisut isersinnaanerat aamma paasissutissiineq

Internetikkut Ilanngaassivik nittartagaq, maannakkut siusinnerusukkullu aningaasarsiat tunniunneqartut aammalu akiligassat utaqqisut aamma akileriikkat pillugit paasissutissartaqartoq, pilersinneqassaaq.

Akiliummik kortimik aammalu girokortimik pisortanit akiligassiisunit assigiinngitsunit tigusaqarnissamut taarsiullugu, paasissutissat internetikkut nittartakkami aammalu qaammatikkaartumik naatsorsukkani ataatsimoortinneqartassapput.

2.5. Akiliisussaataasut

Siunnersuutip malitsigisaanik sulisitsisut il.il. aningaasarsianik allanillu isertitanik innuttaasunut Ilanngaassivimmut akiliisarnissamut pisussaaffeqarput. Pisortat kiisalu pisortani suliffeqarfiit arlallit, aammattaaq Ilanngaassivik aqqutigalugu innuttaasunut aningaasanik tamaginnik tunniussinissamut pisussaaffeqassapput, tassanngaaniillu aningaasat ataasiakkaanut tunniunneqartassallutik.

Akiliineq kontumut nuussineq atorlugu pissaaq aammalu kina aningaasarsianik tunniussivigineqarniarnersoq il.il. paasissutissanik elektroniskiusunik imaqassalluni.

Siunnersuummi akileraarutininik A-nik ilanngaassisarnermut akiliuteqartarnermullu maleruagassani, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni maleruagassiivigineqartuni, allanngortitsisoqanngilaq.

2.6. Akiligassiisut

Siunnersuummi kalaallit oqartussaasui aamma ingerlatseqatigiiffiit aalajangersimasut siunnersuummi allatorneqartut, Ilanngaassivik aqutugalugu akiligassanik akilisitsisinnaassapput.

Siunnersuutigineqarpoq, akiligassat sorliit akilersinneqartassanersut aammalu pisortani oqartussat sorliit Ilanngaassivik aqutugalugu akiligassanik akiliisitsisinnaanersut, pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, pisortani inissiatileqatigiiffiit, assersuutugalugu INI A/S, Ilanngaassivik aqutugalugu akiliisitsisinnaassasut pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut pisinnaatinneqassasut. Ingerlatseqatigiiffiit akiliisitsisinnaasut, ingerlatseqatigiiffiit allat inuinnarnut inatsisitigut aaqquissuussaasut, ilaaterlugu pineqartunut ilaasut annertusitinneqarnissaannut, inatsisinik allanngortitsinissaq pisariaqartussaavoq, aamma taakkua Namminersorlutik Oqartussanit pigineqaralarpataluunniit imaluunniit kommuninit pigineqaralarpataluunniit. Assersuutugalugu Tele Greenland A/S Ilanngaassivik aqutugalugu akiligassanik akiliisitsisinnaassappat, inatsisinik allanngortitsinissaq pisariaqartussaavoq.

Akileeqquisissummut piumasaqaatit

Inatsisit atuuttut

Akiligassiisut tassaasinnaapput pisortat innuttaasumut aningaasanik assigiinngitsunik arlalinnik piumasaqaateqartut. Assersuutugalugu tassaasinnaavoq inatsit malillugu imaluunniit naapertorlugu piumasaqaat, assersuutugalugu akileraarutit, akitsuutit, akiliutit. Aamma tassaasinnaavoq innuttaasup pisortanit ikiorsiissutinik tiguisarnerata malitsigisaanik piumasaqaatit, assersuutugalugu ineqarnermut akiliut, ulluunerani paaqqinnittarfimmiititsineq, innaallagiaqarneq, imeqarneq kiassarnerlu. Pisuni taakkunani piumasaqaatit inatsisini, imaluunniit atuisumut isumaqatigiissummi, soorlu tunisinermut pilersuinernullu piumasaqaatit il.il., maleruagassiivigineqartuugajupput. Tamatuma saniatigut tassaasinnaapput piumasaqaatit, assersuutugalugu eqqartuussivimmi aalajangersagaasut, soorlu isumaqatigiissuteqarnerup avataani taarsiissutisiat. Akiligassiissutinut assigiinngitsunut taakkununga tamanut tunngatillugu maleruagassat assigiinngitsut atuuttarput, assersuutugalugu akiligassiisut tunniunneqartussanngorlugu kimut akilerneqarsinnaanersoq, akiliinissamut piffissamut killiliussat aamma sumiginnaanermi piginnaatitaaffiit, akiligassiisup atorsinnaasai.

Siunnersuut

Akiligassap Ilanngaassivimmut ilanngutsissinnaanissaanut, akiligassamut Inatsisartut inatsisaat manna aammalu maleruagassat il.il. taanna naapertorlugu aalajangersagaasut malillugit akiliinissamut piffissamut killiliussat pillugit piumasaqaatit naammassineqarsimassapput.

Innuttaasup akiligassaa akileeqqusissutitut elektroniskimik Ilangaassivimmut nassiunneqassaaq, taanna aningaasartat akilerneqassasut, kiisalu aningaasartat sumut tunngassuteqarnersut il.il. nassuiaat pillugit Ilangaassivimmi periaatsimut ilitersuissutaalluni.

Siunnersuutip atuutilernerani, siunissami pisortanut akiligassat tamarmik akiligassanngornissaat kingusinnerpaamik ullunik 10-nik sioqqullugu nassiunneqassapput. Akiligassat akiliinissamut piffissamut killiliussanut piunasaqaatinik naammassinninngitsut Ilangaassivik aqputigalugu akiligassatut ilanngunneqarsinnaanngillat. Tamatumani siunertaavoq innuttaasut akiligassamut qisuariarnissaannut naleqquttumik piffissaqartinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaa.

Tamatuma saniatigut, ilaatigut akiligassaq sumut tunngassuteqarnersoq innuttaasumit takuneqarsinnaanissaa eqqarsaatigalugu, kiisalu paasissutissanik suliarinninnissaaq Ilangaassivimmi periaatsimi pisussaaq eqqarsaatigalugu, akiligassat qanoq nassiunneqartassanersut aammalu akiligassat pisortanit akiligassiissutigineqartut assigiissaarnissaat siunertaralugu, siunnersuut naapertorlugu akiligassap imarisaannut il.il. piunasaqaatinik arlalinnik aalajangersaasoqarsinnaassaaq. Akiligassiissummi ilaatigut allassimassapput aningaasartai, akiligassaqarfup aamma akiligassaqartup aqqa, akiliinissaaq pillugu paasissutissat, taamaalilluni innuttaasup paatsuugassaannngitsumik akiliinissaaq suussusersinnaassallugu.

Tamatuma saniatigut Ilangaassiviup akiligassiisunit atorneqarneranut aalajangersakkani piunasaqaatit Ilangaassivik aqputigalugu akiligassiisut akiliisitsisinnaanissaminnut naammassisimasassaat allat Akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangersarsinnaavai. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq akiligassiisup aaqquissuusaaneranut, ingerlatsinermini periaasiinut, suleriaasiinut periaasaannullu piunasaqaatit, akileeqqusissutit il.il. kukkuneqarsinnaanerisa aarlerinaateqarneranik annikillisisitsussat.

2.7. Akiitsunik akiliisitsiniarnermut tunngasut

Siunnersuummi akiliisitsiniarnermut suliaasaqarfimmi maleruagassat allanngortinneqanngillat. Akiitsunik akiliisitsiniarnerneq suli Kalaallit Nunaanni Eqqartuussisarnermik Inatsimmut, pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aamma akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni maleruagassaqartinneqassaaq.

Siunnersuutip malitsigisaanik akiitsunik akiliisitsiniarnissamut akiliisitsiniarnermut oqartussap piginnaatitaaffiinik annertusititsisoqanngilaq annikillisisitsisoqaraniluunniit.

Akiliisitsiniarnermut oqartussaaq ullumikkutut innuttaasup pigisaanni nalilinni akiligassai taarsertinneqarsinnaassapput. Kisianni Eqqartuussisarnermik inatsimmi § 619 naapertorlugu aningaasartani arlalinni inuup pisinnaatitaasup saniatigut allanut tunniunneqassasut

piumasaqaatigineqarsinnaanngitsuni akiliisitsiniartarnermut oqartussaq (aamma eqqartuussummik naammassinnitsitsinissamut oqartussat allat) akiligassanik taarsertitsiniaasinnaassanngilaq. Tassani assersuutigalugu ilaapput soraarnerussutisiani piunasaqaatit aammalu aningaasarsiani imaluunniit akissarsiansani suli tunniunneqanngitsuni piunasaqaatit. Tamanna taakkua Ilangaassivik aqutugalugu pissanersut apeqqutaanani atuutissaaq.

Akiliisitsiniartarnermut oqartussaq Eqqartuussisarnermik inatsimmi § 625 aamma pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni maleruagassat malillugit suli akissarsianik il.il. tunniussingikkallarsinnaassaaq (akissarsianik tunniussingikkallarnissamik).

Akissarsianik tunniussingikkallarnissamut aamma akiligassat taarsertinnissaannut ilaatigut innuttaasoq aammalu pineqartup inoqutai annikitsumik inuuniutissaqarnissaannut naammattumik aningaasaateqartinneqarnersut (pisariaqartitsineq aallaavigalugu) ataasiakkaatigut nalilersuinissaq pisariaqarpoq. Nalilersuineri ilaatigut innuttaasup aammalu pineqartup inoqutaasa pisortanut aamma namminersortunut akiligassaqqarfinnut akiligassanik ingerlaavartumik akiliisinnaanissaa sillimaffigineqassaaq. Taamaattumik innuttaasoq siunnersuut manna malillugu aningaasanit atorsinnaasanit annikinnerusunik annertunerusunilluunniit aningaasartalinnik pissaqartinneqartariaqartoq, pisariaqartitsineq aallaavigalugu nalilersuineq kinguneqarsinnaavoq. Assigiinngissutaasunut maleruagassat assigiinngitsunik siunertaqarnerat pissutaatinneqarsinnaavoq. Pinngitsaaliissummik akiliisitsiniartarneraq pillugu maleruagassanni suliassani ataasiakkaani tamaginni ataasiakkaatigut suliassanik suliarninnitarneq aallaavigineqartartoq, siunnersuummi matumani innuttaasut ataasiakkaat ataasiakkaatigut atugaannik suliassamik aalajangersimasumik suliarninnigani, ingerlaavartumik sapinngisamik akiliisitsisarnissaq pillugu maleruagassanik atuutsitsiniartoqarpoq.

Ullumikkut pisartutut innuttaasut aamma akiliisitsiniarnermut oqartussat akiitsut akilersorneqarnissaat pillugu akiliisarnissamut isumaqatigiissuteqarsinnaassapput.

Akissarsianik tunniussingikkallarnissaq aamma akiliisarnissamut isumaqatigiissutit Ilangaassivik aqutugalugu akilersinniarneqarsinnaassapput. Nassuiarneqartutut akissarsianik tunniussingikkallarnissamut ilaatigut tamatumunnga inatsimmi tunngavissaqarnissaq, kiisalu akiliisitsiniarnermut oqartussami ataasiakkaatigut suliassanik suliarninninnissaq aalajangiinissarlu, pisariaqartussaapput. Akiliisarnissamut isumaqatigiissuteqarnermi, akiligassaqqartup aamma akiliisitsiniarnermut oqartussap akiitsunik akilersuinissaq pillugu isumaqatigiissuteqarsimanissaq, pisariaqarpoq.

Akissarsianik tunniussingikkallartarnerit aamma akiliisarnissamut isumaqatigiissutit Ilangaassivik aqutugalugu akilersinneqartalerpata, sulisitsisunut allaffissornikkut oqilisaataassaaq, tassami taakkua taakkuninnga allaffissornikkut aqutsiunnaassammata.

Innuttaasunut tamatuma saniatigut, sulisitsisut pisortanut akiitsoqartut ilisimasaqarunnaarpata, inuttut inuunerup pitsaanerusemik illersorneqarneranik kinguneqassaaq.

2.8. Akiligassanut akerliliissuteqartarnej aamma naammagittaalliorsinnaaneq il.il.

Siunnersuut imminnermini akiligassiisunut tunngatillugu sunniuteqanngilaq. Innuttaasoq akiligassamut imaluunniit akiligassap aningaasartaannut isumaqataanngikkuni, innuttaasoq oqartussamut imaluunniit pisortat suliffeqarfiannut akiligassiisimasumut naammagittaalliusaaq.

Aningaaserivimmi akiliisarnernut sullissiviit paarlattuanik innuttaasup kisimi akileeqqusissutit Ilangaassivimmiittut akilerumanngissinnaanngilai. Taamatut periarfissaqarneq atorerluinissamut nutaanik periarfissaqalernernik aammalu akiitsunik annertusiartortitsilernermik kinguneqartussaavoq.

Taamaattoqarneranni pisortani oqartussaasut, suliffeqarfiit aamma ingerlatseqatigiiffiit Ilangaassivimmi periaatsimut akileeqqusissutinik nassiussisinnaasut, annertuumik akisussaaffeqarput.

Akileeqqusissut kukkuneqartoq Ilangaassivimmut nassiunneqarsimappat, akiligassiisoq kukkunerup paasinissaanut iluarsinissaanullu qaninnerpaassaaq. Akileeqqusissut kukkuneqartoq assersuutigalugu naqitsinerlunnermik imaluunniit akiligassap akiliisussamut il.il. kukkusumut ingerlatinneqarsimaneramik, peqquteqarsinnaavoq. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq akiligassiisup akerliliissuteqareernerup kingorna akiligassaq kukkuneqarneris naalilersortassagaat. Akiligassaq kukkuneqarpat, imaluunniit akiligassaq eqqortuunersaq akiligassiisoq nalornissuteqarpat, akiligassiisup akileeqqusissut Ilangaassivimmit peeqqussavaa. Akiliineq ingerlanneqareersimappat, aningaasat innuttaasumut utertinneqassapput.

Taamaaqataanik innuttaasut akiligassiisummut pineqartumut inatsisit il.il. malillugit naammagittaalliorsinnaaneq periarfissariinnassavaat. Assersuutigalugu tassaasinnaavoq ineqarneq pillugu naammagittaalliuuteqartarfimmuut imaluunniit Naalakkersuisoqarfimmuut naammagittaalliorqarsinnaasoq.

Akilerartarnermut ingerlatsiviup innuttaasumit aamma suliffeqarfinnit Ilangaassivimmi periaatsip atuuffiit aamma ingerlanneqarneranut saaffiginnissutit aamma naammagittaalliuutit suliarisinnaavai. Akilerartarnermut ingerlatsiviup aalajangiineri, inatsisissatut siunnersuut manna malillugu aalajangiiffigineqartut, Naalakkersuisunut naammagittaalliuutigineqarsinnaapput. Aallaaviatigut siunnersuummi akilerartarnermut ingerlatsivik akileeqqusissutinik tigusiumanninnissamut imaluunniit taamaatitsinissamut piginnaatitaaffilerneqanngilaq. Aallaaviusumut tassunga ilaatinneqanngitsut tassaapput, akileeqqusinerit ersarissumik eqqunngitsut pillugit siunnersuummi aalajangersakkat, kiisalu akileeqqusissutit akilerartarnermut ingerlatsivimmit namminermeersut. Innuttaasoq

akileeqqusissut pillugu akileraartarnermut ingerlatsivimmu saaffiginnippat, akileraartarnermut ingerlatsiviup innuttaasoq oqartussamut imaluunniit suliffeqarfimmu taassuminnga nassiussimasumut attaveqarnissaanik innersuuttussaassavaa.

2.9 Oqartussamut tunngasut

Siunnersuutigineqarpoq Ilangaassivimmu qitiusumi oqartussa qassaassasoq akileraartarnermut ingerlatsivik. Akileraartarnermut ingerlatsivik periaatsimik pilersitsinissamut akisussaassaaq, tulliullugulu ingerlatsinikkut akisussaasuussalluni.

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik Naalakkersuisut sinnerlugit, akileraartarnermut ingerlatsiviup Ilangaassivimmik ingerlatsineranut nakkutilliinermu oqartussaasuvoq.

Naalakkersuisut nalunaarutinngorlugu pissutsit arlallit pillugit maleruagassanik aalajangersaanissamut inatsimmi piginnaatinneqarput, ilanngullugit akiligasiissutinik pingaarnersiuisarneq, ingerlaannaq tunniussisarneq il.il.

Siunnersuutigineqarpoq kommunit Ilangaassiviup atorneqarnera pillugu innuttaasunut sullissinissamut pisussaaffeqassasut. Tamatumunnga pissutaavoq kommunit illoqarfinni nunaqarfinnilu najuunnerat. Kommunit assersuutigalugu innuttaasut Ilangaassivik-nittartakkamut isernissamut ikiorsinnaavaat, innuttaasut Ilangaassiviup atornissaanut ikiorsinnaavaat, kiisalu naammagittaalliornissamut periarfissat pillugit siunnersuisinnaallutik.

Naatsorsuutigineqarpoq Ilangaassivimmu IT-mik aaqiiissutissamik ineriartortitsinissamut suliassaq neqeroortitsivigineqassasoq. Aammattaaq Ilangaassivimmu ingerlatsinikkut suliassap suliffeqarfinnu namminersortunut ataatsimut arlalinnuunniit neqeroortitsivigineqarnissaa pisariaqarsinnaavoq.

Siunnersuummi akileraartarnermut ingerlatsivik akileeqqusissutit imarisaannu teknikkikkut piumasaqaatinik nassuiaassutinillu erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarpoq, ilanngullugit akileeqqusissut (akiligassaq) paasissutissanik sunik imaqassanersoq, ilusaanut teknikkikkut piumasaqaatit, nassiussinissamut piffissatigut piumasaqaatit, akiliinissamut killissaliussaq il.il. Akileeqqusissutit tamarmik elektroniskimik Ilangaassivimmu nassiunneqartassapput.

Tamatuma saniatigut sulisitsisut ilangaasiinnginnermi aningaasarsiassanik akiliisarneri qanoq pisassanersut, kiisalu paasissutissat suut ilanngullugit nassiunneqartassanersut pillugit piumasaqaatinik akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangersaassaaq.

Akileeqqusissutit piumasaqaatinik aalajangersagaasunik naammassinninngitsut Ilangaassivimmi periaatsimi tigujumaneqassanngillat. Suliffeqarfik imaluunniit pisortani oqartussaasoq Ilangaassivimmu akileeqqusissummik nassiuseqqusaajunnaassasoq aalajangiinissamut Akileraartarnermut Ingerlatsivik piginnaatinneqarpoq. Pisortani

oqartussaasoq imaluunniit suliffeqarfik pisumi sakkortuumi imaluunniit pisuni sakkortuuni pisussaaffimminik siunnersuut naapertorlugu akiligassiisumut pisussaaffiliunneqarsimasunik sumiginnaanerani aalajangersagaq atorneqartussatut eqqarsaataavoq.

2.10. Ilangaassiviup atuutsinneqalernissaa

Siunnersuutip suliarineqarneranut ingiaqatigitillugu IT atorlugu periaatsip, Ilangaassiviusussap, aammalu piumasaqaatinut nassuiaatinik aalajangersaanissamut tamatumalu kingorna IT atorlugu suliassap neqeroortitsivigineqarnissaanut aallaaviusinnaasussap, ilusilersorneqarnera atuuffissaalu suliarineqassapput.

Naatsorsuutigineqarpoq siunnersuut akuerineqassappat, IT atorlugu aaqiissutissaq tamatuma kinguninngua neqeroortitsivigalugu nassiunneqarsinnaasasoq.

Ilangaassivimmi periaatsip atuutilersinneqarnissaanut periaasissatigut pisariaqartussaqaq tassavoq, tamanna pitinnagu Pisortani Digitalimik Allakkerinermik pisussaaffiusumik aammalu pisortanut atorneqartussamik aningaaserivimmi kontumik atuutsitsisoqalissasoq.

Pisortani Digitalimik Allakkerineq pisussaaffiusoq pisariaqarpoq, tassami tamatumani oqartussat aamma innuttaasut digitalimik allakkerineq aqutigalugu assigiissaartumik isumannaatsumillu attaveqatigiissinnaanissaat ajornarunnaarsinneqassammat. Tamatuma saniatigut immikkut ittumik akuersissuteqarnissamik periarfissaqarnerit il.il. atorlugit digitalimik allakkerinermik atuisinnaangitsut allakkanik pappialangorlugit nassiussivigineqartarnissaat qulakkeerseqassaaq.

Aningaaserivimmi kontumik pisortanut atorneqartussamik atuutilersitsinissaq Ilangaassivimmut pisariaqarpoq, tassami siunnersuutip malitsigisaanik innuttaasut ataasiakkaat tamarmik aningaaserivimmi kontumik 1-imik, pisortat tunniunneqarsinnaalerlugit tunniussassanik innersuussivigisinnaasaannik, nalunaarsorsimasoqalissammat.

Ilangaassivimmi periaatsip atortorissaaruteqarani suliassanik suliarinnittarnissaq pinngitsoorniarlugu, periaatsip annertuumik qarasaasiakkut ingerlaannartumik suliarinnittarnermik imaqarnissaa, pingaaruteqarpoq. Periaaseq pisortat IT atorlugu periaasiinut arlalinnut allanut pioreersunut pilersussanullu attavilerneqassaaq. Akileraaruseriffimmut (E-skat), CPR-inut nalunaarsuiffimmut aammalu pisortat ERP-mi periaasiannut (pisortat aningaasaqarnermik aqutsissutaat) attaviliisoqassaaq.

Tamatuma saniatigut kommunit IT atorlugu periaasiinut aamma akiligassaqaqartunut periaatsinut, oqartussani aamma suliffeqarfinni Ilangaassivik aqutigalugu akiligassanik akiliisitsiniarsinnaasuni atorneqartunut, attavilerneqassaaq. Aningaaserivimmut suliffeqarfiit, pisortat innuttaasullu akornanni akiliutinik nuussinernik suliqaqartartunut, attaviliisoqassaaq.

Ilanngaassiviup ingerlanneqalernera

Siunnersuutigineqarpoq, inatsit qaqugu atuutilissanersoq Naalakkersuisut aalajangiinissamut piginnaatinneqassasut. Tamatumani IT-mi periaatsit atorneqarsinnaalerpat aatsaat Inatsisartut inatsisaata atuutilernissaata qulakkeerneqarnissaa, siunertarineqarpoq. Nunani tamalaani misilittakkat aallaavigalugit IT-mut suliniut kinguaattoorsinnaavoq. Periaaseq tamakkiisumik atorneqarsinnaalerpat aatsaat Inatsisartut inatsisaata atuutilernissaa pingaaruteqarpoq. Ilanngaassivimmi periaatsip 2021-p aallartinneraniit ingerlanneqalersinnaanera sulissutigineqarpoq.

Sunniutaasunut inatsisit

Siunnersuut akuerineqassappat, inatsisini allani il.il.sunniutaasunik allanngortitsinissaq pisariaqartussaavoq.

- Siunnersuutip malitsigisaanik siunissami akileraarutininik B-nik akiliisitsisarnermi periaaseq allanngortinneqassaaq. Tamanna aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartup inatsisaani aamma akileraarusiisarnernik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaani sunniutaasunik allanngortitsinissamik pisariaqartitsinermik malitseqarsinnaavoq.
- Akiitsunik qitiusumi akiliisitsiniartarnerup qanoq pisarneranut, siunnersuut sunniuteqassaaq, tassami ilaatigut sulisitsisut akissarsianik tunniussinngikkallarnissamik pisussaaffilerneqarnissaat pisariaarutissaaq. Taamaattumik pisortanut akiitsut akilersinniartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni allanngortitsinissaq pisariaqartinneqalissaaq.
- Pisortat akiligassiisut il.il. periaaseq aqutigalugu akiligassanik akiliisitsisinnaasut, aamma suliassaqarfinnut oqartussaasut susassaartut suleqatigalugit inatsisini il.il. allannguutissanik piareersaasussaassappat, tassami siunnersuummi ilaatigut inatsisini atuuttuni allasimasunit allaanerusinnaasunik, akiliinissamut piffissamut killiliussat pillugit maleruagassanik, tuniniaanermut aamma pilersuinermit piunasaqaatinik il.il. aalajangersaasoqartussaavoq. Akiligassanut il.il. Ilanngaassivik aqutigalugu akilersinneqarsinnaasussanut akiliisarnermut atugassarititaasut, siunnersuut aamma aalajangersakkat siunnersuut malillugu aalajangersarneqartut malillugit piunasaqaatinut naapertuuttunngortinneqarnissaat, pingaaruteqarpoq.

Siunnersuutit pisariaqartut, sunniutaasunut inatsisissatut siunnersuutitut iluseqartut, 2020-p ingerlanerani aamma kingusinnerusumi saqqummiunneqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Suliaqarneq taanna, suliassaqarfinnut oqartussaasunit susassaartunit aamma akiligassiisunit Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik suleqatigalugu, isumagineqassaaq.

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut iluanaaruteqarfiginissaa akiligassanik sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsisalernermissasoq, akilinngitsuukkanut akiitsunut suliat ikinnerulerneranniissasoq siunissamilu akiitsut akilinngitsuukkat

annikinnerulerneranniissasoq, naatsorsuutigineqarpoq. Akiliinissamut akissaqartunik, kisianni akileerusuttanngitsunik, sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsisalernermi, akiliisitsiniartarnermut oqartussat piffissamik atuisarunnaassapput, tamannalu innuttaasuni akiliinissamik ajornakusooruteqartuni sunniuteqarluarnerusumik akiliisitsiniarnermik suliniuteqarnissaq periarfissinneqassaaq. Pissutsit marluusut tamarmik akiitsunik annikillitseqataassasut aammalu akiligassiinernik akilersinneqarsinnaanngitsutut taamaatiinnarneqartariaqartunik ikilitsiseqataassasut, naatsorsuutigineqarpoq. Naliliisoqarpoq siunnersuut ataatsimut isigalugu ukiumut 30 mio. koruunit missaanni pisortat aningaasaqarnerannik pitsanngorsaaqataassasoq.

Tamatuma saniatigut siunnersuut, nassiussinernut aamma akiligassaqartunik passussinermut aningaasartuutikinnerulerneramik kommuninut aamma pisortat suliffeqarfiutaannut malitseqassasoq, naatsorsuutigineqarpoq, tassami siunnersuutip malitsigisaanik akiligassanik nassiussineq akileeqqusissutitut elektroniskinnngorlugu pisalertussaammat aammalu akiliisitsinerit aammalu akiliinissamik eqqaasitsinernik nassiussinerit il.il. ikinnerusut nammineq suliarineqartariaqartalissasut naatsorsuutigineqartariaqarluni.

Sipaarutaasussat annertuut akiligassiisunissasut naatsorsuutigineqarpoq, ilanngullugit kommunit, periaaseq aqqutigalugu akiligassanik akiligassiinnaasut. Sipaarutissat piffissamut tunngatillugu periaatsip ingerlanneqalerneranut peqatigitillugu piviusunngortinneqassasut naatsorsuutigineqanngilaq, tassami allaffissornikkut suleriaatsit aamma periaatsit tamakkiisumik atuutilinnginneranni ikaarsaarnermut piffissaqartussaammat.

Pisortat aningaasartuutaat tassaanerussapput Ilanngaassivimmuut periaatsimik ineriartortitsinissaq pilersitsinissarlu aammalu inatsisissatut siunnersuutininik aamma isumaqatigiissutinut atugassarititaasuni allannguutinik il.il. sunniutaasumik allannguutissanik suliaqarnerit.

Tulliullugu aningaasartuutissat tassaassapput ingerlaavartumik ingerlatsinermut aningaasartuutit aamma sulisunut aningaasartuutit.

Pilersitsinerup nalaani aningaasartuutissat 15 mio. koruunit missaat tikillugit annertussuseqassasut naatsorsuutigineqarpoq. Aningaasartuutissat tassaassapput IT-software aamma hardware ineriartortinneqarnerat aamma pilersinneqarnerat. Tassunga ilanngutissapput nalunaarutinik, ingerlatsinermi piumasaqaatinik, teknikkikkut maleruagassanik, neqeroortitsinermut najoqqutassanik aamma Ilanngaassivimmuut periaatsimut piumasaqaatinut nassuiaanernik, suliaqarnerit.

Ukiumoortumik aningaasartuutissat, Ilanngaassivimmuut periaaseq ingerlatsinermut ikaarsaarpat, ukiumut 7,5 - 9,5 mio. koruuninik annertussuseqalerlutik annikillissasut naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuutip tamatuma saniatigut akileraartarnermut ingerlatsivik innuttaasup aningaasaqarneranut tunngasut pillugit maannakkut paasisutissanik pitsaanerusumik pissarsitissinnaassavaa.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniutaasussat

Inuussutissarsiortunut inatsisissatut siunnersuutip malitsigisaanik, aningaasarsianik allaffissornikkut suliarinninnermut aamma aningaasarsianik aamma tunisanit isertitanik tunniussinnermut atatillugu akileraarutitik A-nik akiliinernut tunngatillugu suleriaatsit ilisimaneqartut amerlanerit attatiinnarneqassapput. Taamaattoq suliffeqarfiit aningaasarsianit akiliisitsinerup isumagineria iperassanngilaat, tamannalu inuussutissarsiortunut annikinnerusumik allaffissornermik malitseqassaaq.

Siunnersuutip malitsigisaanik innuttaasut isertitaat ilanngaassivik aqutigalugu tunniunneqartassapput aammalu pisortat akiligassiissutaat innuttaasup aningaasarsiaanik akilersinneqartassallutik. Innuttaasut akiligassaqaqfinnut allanut, assersuutigalugu namminersortut akiligassiissutaannut akiitsunullu akiliinissamut periarfissaasa, ajornerulernerannik, taamaalilluni siunnersuut toqqaannanngitsumik malitseqarsinnaavoq. Sunniutaasussaq taanna annikitsuinnaassasoq naatsorsuutigineqarpoq, tassami siunnersuummi innuttaasut aningaasanik pisassarisanik atugassaqaqartinneqarneranni aalajangersimasumik minnerpaaffilimmik tunniussiffigineqartarnissaasa qulakkeernissaa, pingaartinneqarpoq. Siunissami naatsorsuutigineqarpoq siunnersuutip sunniutissai aamma innuttaasut akiligassaqaqfinnut namminersortunut tunngatillugu iluaqutaassasut, tassami pisortanut akiitsut annikinnerulersinnissaannut siunnersuut iluaqutaassinnaammat, aammalu naatsorsuutigineqarpoq pisortanut akiitsut annikinnerusut naggataatigut aamma innuttaasut ataatsimut katillugu akiliisinnaassuseqarnerannut iluaqutaassasoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut inuillu peqqissusaannut sunniutaasussat

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut inuit peqqissusaannulluunniit sunniuteqassasoq naliliisoqanngilaq.

6. Innuttaasunut sunniutaasussat

Siunissami innuttaasut isertitaat, innuttaasumut tunniussinissaq sioqqullugu ilanngaassivimmuut tunniunneqartassapput.

Innuttaasunut akiligassanik akiliisitsisarnermut ilanngutsinngitsunut imaluunniit pisussaaffigalugu pineqartunut ilaanngitsunut, siunnersuut pissusiviusuni annertuunik sunniuteqassanngilaq.

Innuttaasut, akiliisarnermi pineqartunut ilaatinneqalersunut, taamaalillutik akileraarutit aamma pisortat akiligassiissutaat isertitanit ilanngaatigineqareerpata, isertitatik tigusinnaalissavaat. Tamatuma imminermini kingunerisaanik innuttaasumut aningaasaqarnikkut sunniuteqassanngilaq, tassami innuttaasup maannamut pisartutut

anigaasaqarnikkut pisussaaffii, ineqarnermut akiligassamut akiligassiissutitut il.il. iluseqartut taamaaginnassapput.

Kisiannili innuttaasup isertitaminik atuinissamut periarfissai killeqalissapput, tassami innuttaasooq pisortanit akiligassiissutip allatigut atuuttussap akilinngitsoornissaanut periarfissaarutissaaq.

Taamatut pisoqarnerani siunnersuut aallaaviatigut innuttaasumut ullumikkornit pitsaanerusunik akiliisarnermut atugassaqartitsilissaaq, aammalu nukingisaarineranut akiliutit ikinnerulersinnaapput aammalu akiitsut akilinngitsuukkat ikinnerulersinnaallutik, tamannalu innuttaasup sipaaruteqarneranik malitseqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuut akiligassiisumut, assersuutigalugu INI A/S imaluunniit kommuni, tunngatillugu innuttaasup inatsisitigut pisinnaatitaaffinik sunniissanngilaq. Akiligassiissutip atuuttussaanerata imaluunniit annertussusaata naammagittaalliuutiginnissaanut innuttaasooq periarfissaqaannassaaq. Akiligassaq eqqunngitsumik tunngavilimmik akilersinniarneqarpat, innuttaasup anigaasat akiligassiisumit utertillugit akilersissinnaassavai. Tamanna piffissamut killiliussap iluani pinngippat, tamanna akiligassiisup innuttaasumut anigaasartaannut ernialiussamik akiliisussaaneramik, malitseqassaaq.

Innuttaasut inatsisitigut isumannaatsuunissaat nukittorsarniarlugu, pisortani oqartussaasut aamma suliffeqarfiit siunnersuut malillugu Ilanngaassivik aqutugalugu akiliisitsinissamut periarfissaqartut aamma pisussaaffinnik immikkuullarissunik pisussaaffilerneqassapput. Tassani pineqartunut ilaapput, ilaatigut oqartussaasooq akiligassap naammagittaalliuutigineqarnerani tunngavissaqanngitsumik kinguarsaanani qisuariarnissamut pisussaaffeqartoq.

Qitiusumi akiliisitsiniarnermut oqartussaq, ataasiakkaatigut ataasiakkaat anigaasaqarnerannik naliliineq malillugu, suli innuttaasumut anigaasarsiat tunniunneqartussat pingajorarterutaat tikillugit anigaasarsianit ilanngaatiginnissinnaavoq. Inatsisit taakkua naapertorlugit periarfissat atuuttut, assersuutigalugu akissarsianit tunniussinngikkallarnissamut, siunnersuummit sunnerneqanngillat, tassami anigaasarsianit ilanngaatiginninneq Ilanngaassivik aqutugalugu allaffissornikkut aquunneqarsinnaammat.

7. Sunniutaasussat annertuut allat

Siunnersuummi aamma naalagaaffimmi oqartussaasut, innuttaasunut Kalaallit Nunaanni akileraartussaataasunut isertitanik tunniussisartut, pineqartunut ilaassapput. Taakkua tassaasinnaapput Politiit, Sullivinnik Nakkutilliisut imaluunniit Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik.

Naalagaaffimmi oqartussaasut tassunga tunngatillugu, inatsisissatut siunnersuutip sunniutissaannut tunngatillugu, nunatsinni sulisitsisunut allanut sanilliuunneqassapput,

aammalu inuussutissarsiortunut sunniutaasussat pillugit immikkoortoq matuma siulianiittoq innersuussutigineqarpoq.

Naalagaaffimmi oqartussaasut aamma – Kalaallit Nunaanni pisortat akiligassiisut allat assigalugit - tamanna maleruagassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut malillugit pisussaappat, Ilanngaassivik aqcutigalugu akiligassanik akiliisitsissutinillu il.il. akiliisitsinissamut periarfissaqassapput.

8. Oqartussat kattuffiillu il.il. tusarniarneqarnerat

Siunnersuut piffissami x. xxx 2019 - x. xxx 2019 oqartussani, kattuffinni suliffeqarfinnilu makkunani tusarniaassutigineqarpoq:

SIK, Sulisitsisut (GE), Atorfillit Kattuffiat, IMAK, Deloitte, Grønlands Revisionskontor, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, NUSUKA, Naalakkersuisoqarfiit tamaasa, Kalaallit Nunaanni Rigsombudsmandi, Moderniseringsstyrelsi, Nunatsinni Advokatit, GrønlandsBANKEN, BankNordik aamma Datatilsynet.

Tamatuma saniatigut siunnersuut ulloq xx. xxx. 2019 aallarnerfigalugu tusarniaanermut nittartakkamiitinneqarpoq.

Makkunanga tusarniaanermut akissuteqaat tiguneqarpoq:

Matuma kinguliani tusarniaaffigineqartut oqaaseqaataanni immikkoortut pingaarnerit nalinginnaasumik allanneqartillugit, aaqqissuullugit naalisarlugillu issuarneqarput, Naalakkersuisunit oqaaseqaatit *uingasumik* allassimallutik.

Tusarniaanermut akissuteqaatit makkuninnga pissutissaqalersitsipput:

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Aalajangersakkami siunnersuummut siunertaasoq pingaarneq aammalu siunnersuummi ilaatinneqartut killissalersorneqarput. Siunnersuut pingaarnernik marlunnik imaqarpoq.

Isertitanik il.il. pisortanit aamma sulisitsisunit innuttaasunut tunniussisarnerit suliarineqarnissaannut periaatsimik atuutsitsisoqalissasoq, aalajangersakkami nr. 1-imi killissalersorneqarpoq. Inatsimmi ”ilaalu ilanngullugit” ilanngunneqarneranut siunertaavoq, siunnersuummi aamma isertitat allat arlallit, pisortaneersuunngitsut imaluunniit

sulisitsisuminngaaneersuunngitsut pineqartunut ilaasut, erseqqissarneqarnissaa, assersuutigalugu pissarsiassat aamma tunisinerup aningaasartai.

Aalajangersakkami nr. 2-mi akiliisarfimmik ingerlaannartumik atuutilersitsinissaq nassuiarneqarpoq. Ingerlaannartumik oqarnermi isumaavoq, akileraarutit aamma pisortanut akiligassat, innuttaasoq iliuuseqartariaqarani, periaatsimi passunneqassasut.

§ 2-mut

Siunnersuummi nassuiaassutit makkua siunnersuutigineqarput.

Nr. 1-imut

Ilanngaassivik, isertitat innuttaasunut akilernerneqartussaanerannut aammalu akiligassanik akiliisitsisoqarsinnaaneranut periaatsimut taaguutitut atorneqarpoq.

Nr. 2-mut

Ilanngaassivik nittartagaq tassaasinnaavoq Ilanngaassivimmut atuisunut attaveqateqarnermut atugassaq ataaseq arlallilluunniit, innuttaasumit imaluunniit oqartussanit atorneqarsinnaasoq.

Nr. 4-mut

Akiliisussaataasooq tassaasinnaavoq inuk, suliffeqarfik, ingerlatseqatigiiffik, aningaasaateqarfik il.il. imaluunniit oqartussaq, inummut isertitanik il.il. Ilanngaassivik aqputigalugu innersuunneqarsinnaasunik, tunniussisussaq.

Nr. 6-imut

Akileeqqusissut ilitersuissutaavoq, akiligassiisup Ilanngaassivimmi nassiussassaa. Akileeqqusissut tassaangilaq akiligassaq imaluunniit akiligassap allagartaa, kisianni nalinginnaasumik taassuma ataani isumaqatigiisummut tunngasut imaluunniit inatsisit tunngavigalugit akiligassamik pissuteqartut.

Akileeqqusissummut teknikkikkut piunasaqaatit, inatsimmi aalajangersarneqartut aammalu taakkua naapertorlugit aalajangersakkat, malinneqassapput.

§ 3-mut

Aalajangersakkami innuttaasut Ilanngaassivik aqputigalugu isertitanik tunniussivigineqartussat, killissalersorneqarput. Siunnersuummi § 4-mi aamma 5-imi akiliisussaataasut isertitat suussusaat aalajangersagaasut, innuttaasunut aalajangersakkami tassani pineqartunut tunniutissavaat. Tassani pineqarput inuit CPR-normoqartut aammalu Kalaallit Nunaanni najugaqartut.

Najugaq Qitiusumi inuit nalunaarsorsimaffiat pillugu inatsisip Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalerneru pillugu peqqussummut naapertuuttumik paasineqassaaq. Qitiusumi inuit nalunaarsorsimaffianni suut nalunaarsorneqarsimanersut pingaartinneqassaaq.

Peqqussut taanna malillugu kommunalbestyrelsip kikkut tamaasa kommunimi najugaannut nalunaarsortussaavai. Peqqussummi § 6 malillugu najugaq paasineqassaaq tassaasoq: ”Najugaq paasineqassaaq tassaasoq sumiiffik (inigisaq), inuup sulinngiffeqarneq, sulilluni angalaneq, napparsimaneq assigisaaluunniit pissutigalugu peqanngikkallaraanni, akuttunngitsumik siniffigisartagaa, aammalu pigisai tassaniillutik.”

Isertitanit tiguisusaaq taamaalilluni CPR-normoqanngippat, imaluunniit CPR-normoqarpat, kisianni Kalaallit Nunaanni najugaqarluni nalunaarsorsimanngippat, isertitat Ilanngaassivik aqutigalugu innersuunneqassanngillat.

§ 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq inuit aamma pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu isertitanik aalajangersakkami allatorneqartunik Ilanngaassivik aqutigalugu akiliisassasut. Taamaattumik suliffeqarfik il.il. aammalu inuk isertitanik taamaattunik tunniussisoq, akiliisussaatitaavoq. Tassani assersuutigalugu ilaatinneqarput inuit sulisitsisuullutik aammalu sulisartunut isertitanik A-nik il.il. tunniussisartut.

Aalajangersakkami imm. 1-imi isertitat suussusaannut allattukkat atituumik oqaasertalerneqarput, tassami isertitat A-t aallaaviunissaat siunertaammat, aammalu isertitat B-t allattukkat arlallit Ilanngaassivik aqutigalugu innersuunneqartussaallutik.

Nr. 1-imut

Aalajangersakkami inuup atorfeqarnermini tigussasaannik tunniussinerit tamarmik pineqartunut ilaapput. Aammattaaq pineqartunut ilaapput bonusit imaluunniit ajunngitsorsiassat, atorfeqarunnaareernerup kingorna tunniunneqartussat. Aningaasarsianik siumoortumik tunniussineq taamatuttaaq aalajangersakkamut naapertuuttumik Ilanngaassivimmuut tunniunneqassaaq. Aalajangersagaq isertitat A-t aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nassuiaassutaasumut naapertuutissaaq. Sulinngiffeqarnerisutisiassat, ajunngitsorsiassat, iluanaarutinit pissarsiassat, iluanaarutit, sulisumut kajumissaatit assigisaallu tunniunneqartartut taamatuttaaq aalajangersakkami pineqartunut ilaapput.

Aammattaaq pineqartunut ilaapput tunniunneqartartut aningaasarsianit akileraarutit pillugit inatsit malillugu akileraaruserneqartussaannngitsut, soorlu ullormusiat (nerisassarsisutissat). Taamatut pisoqartillugu sulisitsisut akiliinerminnut atatillugu allassavaat isertitat akileraaruserneqartussaannngitsut tassani pineqartut.

Aningaasarsianik tunniunneqartussanit aningaasat, sulisitsisup aningaasarsianit ilanngaatiginissaannik pisinnaatitaaffeqarfigisai, ilanngaatigineqarsinnaapput. Tassani pineqarput aningaasat inatsisip oqaasertaanni taaneqartut. Assersuutigalugu aningaasarsianit, aningaasarsiat siusinnerusukkut siumoortumik tunniunneqarsimasut, ilanngaatigineqarsinnaapput.

Nr. 2-mut

Aalajangersakkami pisortanit ilinniartunut tunniussinerit qanorluunniit iluseqartut tamarmik ilaatinneqarput, ilanngullugit ilinniartunut taarsigassarsiarititanik ilinniarnermut tapiissutinik tunniussinerit.

Nr. 3-mut

Aalajangersakkami ingerlatseqatigiiffinit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartunit pissarsiassanik tunniussinerit ilaatinneqarput.

Nr. 4-mut.

Siunnersuutigineqarpoq siulersuisuni ilaasortaanermit ajunngitsorsiassanik tunniunneqartussat taamatuttaaq Ilangaassivimmu akilerneqartassasut.

Nr. 6-imut.

Tunisanit aningaasarsiasat, tunitsivimmit aalisakkanut pisanullu tunniunneqartussat, Ilangaassivimmu akilerneqassapput. Taakkua tassaapput isertitat, tassani tunitsiviit aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu tunisat aningaasartaannit akileraarummik ilanngaatiginninnissamik pisussaaffiliiffiusut.

Nr. 7-imut

Isertitat, aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat aamma aningaasarsianit akileraarutit aamma sulisoqarnermut akitsuutip akilersinneqartarneri pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat malillugit, isertitatut A-tut inissimatillugit, inunnu isertitanik tunniussisarnerit arlallit aalajangersakkami pineqartunut ilaapput.

Tassani pineqartunut ilaapput assersuutigalugu aningaasianik tunniussinerit makkununga:

- Oqalutsit imitsillutik sulisartut, nutserisut, translatorit ilaalu ilanngullugit.
- Kisimiilluni erinarsortartutut, isiginnaartitsisartutut, nipilersortartutut, atuakkiortutut, eqqumiitsuliortutut allatigut suliaqartartutut, timersortartutut, isummersortartutut, eqqartuussisutut, eqqartuusseqataasartutut aamma illersuisutut suliaqarnermut aningaasarsiat.

Tunniussisussaqaq akileraarutininik A-nik tunniussinngikkallarnissamut aammalu aningaasat Ilangaassivikkut tunniunnissaannik pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2-mut

Pingaartumik aallartisernerup nalaani, tunniunneqartussat imaluunniit isertitat aalajangersimasut Ilangaassivik aqutigalugu imaluunniit aqutiginagu tunniunneqassanersut, ataasiakkaatigut nalilersuinissamut, siunnersuut pissutissaqalersitsissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq, isertitat il.il. Ilangaassivik aqutigalugu akilerneqartussat tassani pineqarnersut pillugu, nalornissuteqarnermi akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangiisinaasoq. Akileraartarnermut ingerlatsiviup aamma isertitat aalajangersimasut Ilangaassivik aqutigalugu siunissami innersuunneqartassasut pillugu, sulisitsisut peqqusinnaavai.

Aalajangersagaq malillugu peqqusissut malinneqanngippat, tamanna akiliisitsinermik pineqaatissiiviusinnaavoq.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq Naalackersuisut maleruagassanik imm. 1-imi allattukkanik aalajangersarneqartunik immersuisussanik imarisaannullu ilassusiisussanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqassasut. Taakkua tassaasinnaapput maleruagassat itisiliisut, nalorninermi isertitat suut Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartassanersut imaluunniit tunniunneqartassannginersut, aalajangersaaviusut.

Siunertaavoq siunnersuummi danskit oqartussaasuinit Kalaallit Nunaanni sulisartunut tunniussinerit aammalu Danmarkimi soraarnerussutisianut aningaasaateqarfinit inunnut Kalaallit Nunaanniittunut tunniussinerit ilaatinneqassasut. Naalackersuisut aamma naalagaaffimmi oqartussat danskit oqartussaasuinit aamma soraarnerussutisianut aningaasaateqarfinit il.il. akiliinerit Ilangaassivik aqutigalugu pisassasut pillugu isumaqatigiissuteqarnissap tungaanut iliuuserigallagassat, Naalackersuisut maleruagassanik taakkuninnga Ilangaassivimmu akilerneqartussanik ilaatitsinnginnissamut aalajangersaanissamut piginnaatinneqassapput.

§ 5-imut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq Kalaallit Nunaanni pisortani oqartussaasunit inunnut nunatsinniittunut tunniussinerit tamarmik, Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartassasut. Aalajangersagaq taamaalilluni § 4-mut siunnersuutigineqartumut ilaatigut qalleraappoq.

Tassani taamaalillutik pineqartunut ilaapput tunniussinerit, isertitanut akileraaruteqaataasussanut tunngasut, kisianni aamma taarsigassarsianik, taarsiissutinik imaluunniit tapiissutinik il.il. tunniussinerit. Aalajangersakkami assersuutigalugu pineqartunut ilaassapput kultureqarnermut suliassa qarfiup iluani aningaasaliinernik tapiissutinillu tunniussinerit, tunniussineq oqartussaneersuuppat aalajangersakkami pineqartunut ilaassaaq.

Pisortanit tunniussinnermit akileeqqusissut akilerneqaqqusaasimangippat, oqartussaasup tunniussisussap tamanna tunniussinnermut atatillugu nalunaarsussavaa. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq, pisuni ataasiakkaani tunniussinissamut siunertaasumut tamanna akerliusoq.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq pisussaaffeqarneq taanna suliffeqarfinnut nr. 1-imi imaluunniit nr. 2-mi pineqartunut ilaasunut atuutilersinneqassasoq.

Nr. 1-imi aamma 2-mi aalajangersakkat, kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaanni aalajangersakkanut naapertuupput. Siunertaavoq suliffeqarfiit il.il. siunnersuummi matumani pineqartunut ilaatinneqarsinnaasut, missingersuutinut naatsorsuutinullu inatsimmi ilaatinneqarsinnaasunut naapertuunnissaasa qulakkeernissaa.

§ 6-imut

Siunnersuutigineqarpoq akiliisussaataasut, aningaasat innuttaasumut (aningaasanik tiguisusaaq) tunniunneqarnissaat kingusinnerpaamik ullunik 2-nik sioqqullugu, aningaasanik nuussissasut. Ilanngaassiviup piffissami akunnermiliuttumi akileeqqusissutit ilanngutsinneqarsimasut tunngavigalugit akiliutissanik nuussinissaa eqqarsaatigalugu, piffissamut killiliusaaq aalajangersarneqarpoq. Tulliullugu Ilanngaassiviup aningaasat innuttaasup kontuanut nuussavai.

Aalajangersakkami, aningaasarsiat aamma atorfeqarnermi isertitassat allat aamma ingerlatseqatigiiffinnit il.il. iluanaarutit, pineqartunut ilaapput. Tamatuma saniatigut Namminersorlutik Oqartussanit aamma taassuma ataani sullissivinnit innuttaasunut tunniussinerit tamarmik pineqartunut ilaapput. Akiliisussaataasut, assersuutigalugu Namminersorlutik Oqartussat isumaqatigiisummi peqataasutut, assersuutigalugu inuussutissarsiortumut namminersortumut Ilanngaassivik aqutigalugu tunniussinissap ullut 2-t angullugit sivilisuseqarnissaa, naatsorsuutigisussaassavaa.

Taamaattoq siunnersuummi § 16 malillugu ingerlaannaq tunniussassat Ilanngaassivimmit sapinngisamik piaarnerpaamik nuunneqartassapput.

§ 7-imut

Akiliinernut tamanut atatillugu inuup akiliivigineqartussap CPR-normua atorneqartassaaq.

Imm. 2

Akilerartarnermut Aqutsisoqarfiup paasissutissanut akiliinermut ilanngullugit nassiunneqartussanut teknikkikkut piumasaqaatit aamma nassuiaanerit, aalajangersassavai. Nassuiaanerit assersuutigalugu tassaasinnaapput isertitat suussusaat, piffissaq suna akiliinermi pineqarnerisq, akiliisup kinaassusaa, assersuutigalugu CVR-ia atorlugit.

Paasissutissat suut akiliisussaataasup ilanngullugit nassiutissanerai, akiliinerup/isertitat suussusaat apeqqutaassapput.

§ 8-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi Ilangaassivimmut tunniussinermut atatillugu, aningaasat akileeqqusissutinik akiliinermut atorneqassanngitsut, tunniussisussaataasup allassinnaagaa, inatsimmi tunngavissalerneqarpoq. Tassani tunniunneqartussat tamarmik imaluunniit ilai pineqartunut ilaatinneqarsinnaapput.

Taamaalilluni aningaasat Ilangaassivikkoortinernerneqassapput aammalu innuttaasumut tunniunneqassallutik.

Nr. 1-imut

Ullormusiat aamma angalanermi ajunngitsorsiassat tunniussassaapput, sulisitsisup innuttaasq sulinerminut atatillugu angalanerani nerisaqarneranut, ineqarneranut aamma pisariaqartitaannut annikitsunut matussutissatut tunniuttagai.

Nr. 2-mut

Aalajangersakkami assersuutigalugu ilaassapput, innuttaasq aningaasartuutitut akiliigallarsimasq, sulisitsisumit imaluunniit akiliisussaataasumit allamit utertinneqartussanik.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq pisuni, imm, 1, nr. 1-2-mi allassimasunit allaanerusuni, tunniussassat akileeqqusissutinik akiliinermut atoqusaassannginersut, pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

§ 9-mut

Innuttaasup isertitaannit Ilangaassivik aqutigalugu tigusassaannit akileeqqusissutinik qaqugukkut akiliisitsisoqaqqusaanersq, aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

Pineqartoq tamatumunnga ilanngutsissimangippat imaluunniit pineqartoq imm. 2-mi aalajangersagaq malillugu pineqartunut ilaasoq akilerartarnermut ingerlatsivik aalajangiisimangippat, akileeqqusissummik akiliisitsisoqaqqusaanngitsq.

Imm. 2-mut

Innuttaasoq akiliisarfirmi pineqartunut ilaalissasoq akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangiisinaaneranut tunngavissarititaasut aalajangersakkami allattorneqarput. Pineqartoq akiliisarfirmi pineqartunut ilaasoq akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangiisinaanissaanut, tunngavissarititaasoq ataasiinnaq naammassineqarsimassaaq. Aalajangiineq maleruagassanit pisussaaffiliunneqarluni aalajangiineruvoq, tassami aalajangiinermi naliliineq ingerlanneqartussaangimmat.

Nr. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq pineqartunut ilaatinneqalernissamut tunngavissarititaasoq siulleq tassaasoq, pineqartoq pisortanut akilinngitsuukkanik akiitsoqartoq. Tassunga atatillugu pineqartoq qitiusumi akiliisitsiniartarnermut oqartussami akilinngitsuukkanik akiitsoqartoq nalunaarsorneqarsimanersoq, pingaartinneqarpoq.

Nr. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq innuttaasoq akiligassanik akiliisitsisarnermi pineqartunut ilaatinneqartussanngortinneqarluni pisut aappaat tassaasoq, innuttaasoq ukiut kingulliit 5-it iluanni 3-nik imaluunniit amerlanerusunik akilinngitsuukkanik akiitsoqarnermut suliaqarfigineqarsimasoq. Nr. 1 assigalugu, akiliisitsiniartarnermut oqartussami suut nalunaarsorneqarsimanersut pingaartinneqassaaq.

Aalajangersakkamut tunngavilersuutigineqarpoq, akilinngitsuukkanik akiitsoqarnerup ajornartorsiutaanerata ilai tassaasut, akiligassiisut aamma akiliisitsiniartarnermut oqartussat innuttaasunit annikitsunik aningaasartalinnik akiliisitsiniartarnermut allaffissornikkut isumalluutinik annertuunik atuisussaanera.

Aalajangiisuussapput suliat akiliisitsiniartarnermut oqartussamut suliakkiissutigineqarsimasut amerlassusaat. Pisortanut akiitsunik akiliisitsiniartarneq pillugu maleruagassat malillugit kommunit, kinguartitsinissaq imaluunniit akilersuilluni akileraanissaq pillugu isumaqatigiissuteqartoqarsimangippat, akiliinissamut piffissamut killiliussat kingorna ullut 14-it missaasa qaangiunneranni, assersuutigalugu akiligassiissutit akiliisitsiniartarnermut oqartussamut suliakkiissutigisarpaat. Ineqarnermut attartorneq aamma innaallagissamik, imermik kiassarnermillu pilersuineq pillugit akiligassiissutit, akiliisussaqaq minnerpaamik marloriarluni akiliinissamik eqqaasitsissutinik tigusaqarsimappat, aatsaat suliakkiissutigineqassapput.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangiisoqannginnerani innuttaasoq aalajangiinermut akerliliissuteqarnissamut periarfissinneqassasoq.

Akiitsunut akilinngitsuukkanut imaluunniit piunerasaatip piuneranut imaluunniit annertussusaanut akerliliissuteqarnerit, piunerasaammut tunngaviusut misissorneqarnissaannik kinguneqarsinnaapput. Taamatut pisoqarnerani akileraartarnermut ingerlatsivimmit apeqqut akiligassiisumut saqqummiunnissaa pisariaqarsinnaavoq. Akiitsoqartumut aaqqiagiinngissuteqarnermi, akiligassiisup suliaq eqqartuussivimmut suliakkiissutigisariaqassavaa.

Taamaattoq akerliliissuteqarnerit tamakkerlutik kinguartitsinermik sunniuteqassanngillat. Akiitsoqartup piunerasaatip atuutinnginnera pillugu nalaatsornerinnarmik akerliliissuteqarnermik saqqummiussilluni, aalajangiineq kinguartissinnaassanngilaa imaluunniit avaqqutaarsinnaassanagu. Akiitsoqartup piunerasaatip piunera imaluunniit akiligassiisumit eqqortumik naatsorsorneqarsimannginnerarlugu akerliliissuteqarluni uppersarsassavaa. Taamaattoqarsimanngippat akerliliissuteqarnerit kinguartitsinermik sunniuteqassanngillat.

Tusarniaanermut akerliliissuteqartoqanngippat, piffissamut killiliussap akileraartarnermut ingerlatsiviup tusarniaanermut allakkiami allataata kingorna inatsisitigut atuutsitsineq atuutilissaaq.

Imm. 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq innuttaasup tusarniaanermut piffissamut killissaliussap qaangiutinnginnerani akiitsut akilinngitsuukkat akilerpagit, innuttaasup akiliisarnermi pineqartunut ilaatinneqalernissaq pinngitsoortissinnaagaa.

Taamaattoq innuttaasoq taamatut pisoqarnerani aamma piffissap aalajangersimasup iluani akiitsunut akilinngitsuukkanut suliat amerlassusaat pillugu imm. 1, nr. 2-mi pineqartunut ilaappat, pineqartoq akiliisarnermi pineqartunut ilaatinneqalissasoq akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangiissaaq.

Imm. 5-imut

Innuttaasoq akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangiinerata malitsigisaanik imaluunniit nammineq kajumissutsimik ilanngutsinnerup malitsigisaanik akiliisarnermi pineqartunut ilaappat, nr. 1-3-mi aalajangersakkami piunerasaatit naammassineqarsimappata, innuttaasoq akiliisarnermit ilaajunnaarniarluni nalunaarsinnaavoq.

Innuttaasoq akiliisitsisarfirmi pineqartunut ilaasoq naliliineq assigalugu, aalajangiineq kinaassusersiunngitsumik tunngaveqarneq aallaavigalugu aalajangiiffigineqartoq tassani pineqarpoq. Tunngavissarititaasut naammassineqarsimappata, innuttaasoq akiliisitsisarfirmiit nalunaarsorsimajunnaarnissamik pisinnaatitaavoq.

Nr. 1-imut

Innuttaasup piffissami qinnuteqarfiusumi imm. 2-mi aalajangersakkami tunngavissarititaasut naammassisimasusaaanngilai.

Nr. 2-mut

Innuttaasooq taamatutaaq ukiup kingulliup iluani imm. 2-mi aalajangersakkami tunngavissarititaasut naammassisimasusaaanngilai.

Nr. 3-mut

Innuttaasooq akiliisitsisarfirmi pineqartunut ilaassasooq pillugu Akileraartarnermut ingerlatsivik innuttaasumut aalajangersimasumut tunngatillugu aalajangiisimappat, tunngavissarititaasooq taamaallaat atuutissaaq. Taamatut pisoqartillugu akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangiineranit minnerpaamik ukiut marluk ingerlasimassapput.

Imm. 6-imut

Ilanngaassivimmi akiliisarnermit ilaajunnaarnissamik ilaalernissamillu nalunaarneq, arlalinnik suliaqarnermut sunnuteqartussaavoq. Innuttaasut aamma akiligassiisut assersuutigalugu akiligassaaq Ilanngaassivik aqutigalugu imaluunniit aqutigiginagu aammalu ulloq suna aallarnerfigalugu akilersinneqartassasooq, nalunaarfigineqassapput. Taamatut nalunaaruteqarneq aamma piffissamut killissaliussat pillugit akileraartarnermut ingerlatsiviup aamma akiligassiisup akornanni suleriaatsit naleqquttuussapput.

Imm. 7-imut

Aalajangersagaq manna malillugu aalajangiinissaaq siunertaralugu akileraartarnermut ingerlatsivik nalunaarsuiffinni paasissutissanik ataatsimoortitsissaaq.

Imm. 8-mut

Siunnersuutigineqarpoq aalajangersagaq manna malillugu aalajangiinernut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut, ilanngullugit suleriaasissat aammalu qinnuteqarnermi immersugassanik aalajangersimasunik atuisoqassanersoq.

§ 10-mut

Siunnersuutigineqarpoq Ilanngaassivik aqutigalugu akiligassiinerit suut akilersinneqartassanersoq kiisalu oqartussat sorliit akiligassiinernik akiliisitsisassanersut pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Taamaalilluni akiligassiinernut Ilanngaassivik aqutigalugu akilersinneqartartussanut ilaasussat allattorsimaffianni nalunaarutinngorlugu aalajangersaasoqassaaq. Akiligassanik akiliisitsisarnerup maleruagassanut siunnersuummi matumani aalajangersarneqartunut aammalu Ilanngaassiviup il.il. atorneqarnissanut suleriaasissamut tunngavissarititaasunut naapertuunnissaat qulakkeernissaa siunertaralugu, maleruagassat oqartussat aalajangersimasut isumaqatiginninniarfigineqareerneranni aalajangersarneqassapput.

Naatsorsuutigineqarpoq aallaqqaataani akiligassiinerit aamma oqartussat, Ilangaassivik aqputigalugu akiliisitsisinnaasut ikittuinnaassasut, kisianni amerlassusaat piffissap ingerlanerani, ingerlatsinikkut misilittakkat annertusiartorneri ilutigalugu, amerliartortinneqassasut.

Akiligassiissutit pisortat innuttaasunut akiligassiissutigisaat tamarmik Ilangaassivik aqputigalugu akilersinneqarsinnaapput. Akiligassiissutit pisortat ingerlatsinerannut inatsisineersuunersut imaluunniit inuit akornanni inatsisinut tunngassuteqarnersut apequtaatinnagu tamanna atuutissaaq, soorlu tunniussassanik tunniussinissaq. Ilangaassivik aqputigalugu innuttaasut akiliisinneqarsinnaanissaannut pisariaqartoq tassaavoq, innuttaasup siunnersuummi § 9, imm. 1 aamma 2 naapertorlugit akiliisarnermi pineqartunut ilaatinneqalersimanera.

Pisortat paasineqassaaq tassaasut Namminersorlutik Oqartussat, kommunit aamma pisortani oqartussat allat, soorlu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutai imminut ingerlatsitat.

Ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut aamma pisortani suliffeqarfiit allat il.il., inuinnarnut inatsisit malillugit aqqissuussaananerit iluseqartut, taamaalillutik Ilangaassivik aqputigalugu akiligassiinernik akiliisitsisinnaanngillat. Taamaattoq tamanna ingerlatseqatigiiffinnut il.il., aalajangersakkami imm. 2-mi ersarissumik taaneqartunut atuutinngilaq.

Akiliisitsisoqarsinnaanissaanut akiligassiinermik atuuttumik peqarnissaa pisariaqarpoq. Akiligassiinermi inatsisit malinneqarsimasinnaapput imaluunniit inatsisit naapertorlugit peqqusissutaasinnaallutik, soorlu akileraarutit, akitsuutit imaluunniit akiliutit. Akiligassiinermi tamatuma saniatigut innuttaasumut isumaqatigiissut atuuttoq malinneqarsimasinnaavoq, taanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq innaallagissamik, imermik kiassarermillu pilersuineq pillugu isumaqatigiissut imaluunniit attartornissamut isumaqatigiissut. Akiligassiineq tamatuma saniatigut innuttaasumit akuersaarneqartuusinnaavoq. Taanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq innuttaasoq pisortani oqartussat pigisaanni ajoqusiisimasoq aammalu pineqartup tamanna aammalu taarsiinerup annertussusissaa akuersaarsimagaa. Akiligassiineq eqqartuussinikkut, isumaqatigiissitsinikkut assigisaanniluunniit aalajangerneqarsimappat, taamatuttaaq akiligassiineq atuutissaaq Ilangaassivik aqputigalugu akilersinneqarsinnaalluni.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartut inatsisaanni, pisortat akiligassiissutaasa saniatigut ingerlatseqatigiiffinnit il.il. nr. 1- 3-mi allattorneqartunit akiligassiissutit, pineqartunut ilaassasut.

Nr. 1-imut aamma 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq INI A/S-imit aamma Iserit A/S-imit akiligassiissutit siunnersuummi pineqartunut ilaassasut. Ingerlatseqatigiiffiit pisortanit pigineqarput aammalu ullumikkut pisortat inissiaataannik amerlasoorpassuarnik aqutsisuullutik.

Nr. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq inissianik attartortitsinermut ingerlatseqatigiiffiit tamakkiisumik ilaannaasumilluunniit pisortanit pigineqartut, ingerlatseqatigiiffiit taamaattut pilersinneqarpata, siunnersuummi pineqartunut ilaatinneqarsinnaasut.

§ 11-mut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi Ilangaassiviup atuuffissai pingaarnert, akiligassanik akiliisitsinertut iluseqartut, aalajangersarneqarput.

§ 9-mut innersuussinermut siunertaavoq, innuttaasoq ilanngutsissimappat imaluunniit akileraartarnermut ingerlatsivik tamatuminnga aalajangiisimappat, akiligassanik akiliisitsineq aatsaat pisinnaasoq, erseqqissarneqarnissaa.

Sulisitsisut, ingerlatseqatigiiffiit aamma pisortat innuttaasup isertitai tamakkiisut Ilangaassivimmut tunniuttassavaat. Taamaattoq aningaasat sulisitsisup aningaasarsianik tunniussinermi ilanngaatigisinnaasai ilanngaatigineqassallutik, assersuutigalugu soraarnerussutisianut akiliutit aamma ilanngaatiginninnerit il.il. Tulliullugu akiligassiissutit ilanngutsinneqarsimasut akilersinneqassapput, aammalu aningaasat sinneruttut innuttaasup kontuanut nuunneqassallutik.

§ 12-imut

Akiligassiissutit akileeqqusissutit Ilangaassivimmi ilanngutsinneqartut iluseqartut aningaasartaasa annertuussusaat apeqqutaatinnagu, isertitanit Ilangaassivik aqqutigalugu inuup tigusassaannit aningaasat atorsinnaasat minnerpaaffeqarnissaannik innuttaasoq qulakkeerinninneqarpoq.

Taamaalilluni akileeqqusissutit, innuttaasup aningaasanik atorsinnaasanik annikinnerusunik tunniussivigineqarneranik malitseqartut, akilersinneqartassanngillat.

Aningaasat innuttaasoq kisimiittuunersoq imaluunniit katissimallugu aappaqarnersoq apeqqutaatillugu iluarsineqassapput. Tamatuma saniatigut aningaasat atorsinnaasat meeqqat angerlarsimaffimmi najugaqartut 18-it inorlugit ukiullit amerlassusaat tunngavigalugu iluarsineqassapput.

Assersuut 1: Inuk ataaseq, kisimiittoq, meerartaqanngitsoq. Ilangaassivimmut aningaasarsiat 15.000 koruunit akilerneqarput. Akileraarutit 4.300 koruuniupput, akiligassat katillugit 10.000

koruunit. Isertitat aningaasartuutit ilanngaatigalugit taamaalilluni 700 koruuniupput. Aningaasanut atorsinnaasanut annertussusiliusseq 4.000 koruuniuvoq, tamatumalu kingunerisaanik innuttaasup isertitat 4.000 koruunit tigussavai aamma 6.700 koruunit akiligassanik pingaarnersiulluni tulleriinnilersugaasunik akiliinissamut atorneqassapput.

Assersuut 2: Inuk ataaseq, 20-nik ukiulik, meerartaqanngitsoq, 2.500. koruuninik isertitaqarpoq. Akileraarutit 0 koruuniupput aammalu akiligassat katillugit 2.000 koruuniupput. Aningaasanut atorsinnaasanut annertussusiliusseq 4.000 koruuniunerata kingunerisaanik inuup isertitani 2.500 koruunit tamaasa tigussavai.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq ilinniartunut aningaasat atorsinnaasat appasinnerutillugit aalajangersarneqassasut.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq aningaasat atorsinnaasat meeqqamut 18-it inorlugit ukiulimmut ataatsimut qaammammut 1.600 koruuninik qaffanneqassasut. Siunnersuummi § 13-imi, aningaasat atorsinnaasat qanoq angajoqqaat akornanni agguarneqassanersut, maleruagassat erseqqinnerusut aalajangersarneqarput.

Imm. 4-mut

Innuttaasut inuunermi inissisimanertik pissutigalugu aningaasat atorsinnaasut qaffanneqarnissaat pisariaqartillugu pisoqarsinnaavoq, assersuutigalugu peqqiilliornermut tunngasut pissutigalugit. Tamanna assersuutigalugu pisinnaavoq, inuk innarluuteqarnermut tapinik tiguisarnissamut pisinnaatitaappat.

Taamaattumik kommunalbestyrelsi aningaasat atorsinnaasat qaffanneqarnissaat pillugu aalajangiisinaanissamut piginnaatinneqarpoq.

Imm. 5-imut

Aningaasat atorsinnaasat pisut ilaanni qaffasinnerusinnaasut pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaanissamut aalajangersakkami imm. 6-imi piginnaatinneqarput. Taamaattumik kommunalbestyrelsi maleruagassat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut malillugit aningaasat atorsinnaasat qaffanneqarnissaat pillugu aalajangiinissamut piginnaatinneqarpoq. Assersuutigalugu nammineq ineqarnermut aningaasartuutit pissutigalugit aningaasat atorsinnaasat qaffanneqarsinnaapput.

Imm. 6-imut

Siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut aningaasat atorsinnaasat qaffanneqarnissaannik akuersisarnermut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut piginnaatinneqassasut.

Siunnersuutigineqarpoq, assersuutigalugu innuttaasoq pisortat aqputigalugit ineqartinneqanngippat, aningaasat atorsinnaasat qaffasinnerunissaat pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput. Nammineq ineqarnermut aningaasartuutit Ilanngaassivik aqputigalugu akilersinneqarsinnaannginnerat eqqarsaatigalugu aalajangersagaq isigineqassaaq. Taamaattumik tamatumunnga taarsiullugu siunnersuutigineqarpoq aningaasat atorsinnaasat ineqarnermut aningaasartuutit uppersaatitaqartut, innuttaasup namminersortumit attartukkamik inigisamini akiliutigisartagaasa annertoqataannik qaffanneqarsinnaassasut. Aalajangersagaq aamma pisuni assingusuni allani atorpeqartassasooq eqqarsaatigineqarsinnaavoq.

Naalakkersuisut tamatuma saniatigut aningaasat atorsinnaasat qanoq aalajangersarneqartassanersut aammalu taakkununnga killissanut maleruagassanik aalajangersaasinnaapput.

§ 13-imut

Meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut aningaasat atorsinnaasat qanoq angajoqqaat akornanni agguarneqassanersut, aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

§ 14-imut

Siunnersuutigineqarpoq katissimallugu aappaasup aningaasat atorsinnaasani tamaasa imaluunniit ilai, katissimallugu aapparminut nuunnissaannut periarfissaqassasooq.

§ 15-imut

Siunnersuutigineqarpoq aningaasat atorsinnaasat Inatsisartut inatsisaanni aalajangersagaasut, Naatsorsueqqissaartarfiup nalimmassaanermut aaqqiissutissamut naleqqersuutaanut procentiliussaq tunngavigalugu ukiumoortumik iluarsineqartassasut.

§ 16-imut

Nassuiarneqartutut pisortanit isertitat tamarmik Ilanngaassivimmut akilerneqassapput. Kisiannili innuttaasoq nukinginnartumik pisariaqartitsilerluni inissisimalersinnaavoq, tassani kommunimi isumaginninnermut oqartussat innuttaasumut piaartumik aningaasanik atugassiinissaat pisariaqalerluni, assersuutigalugu nukinginnartumik ajornartorsiulernissaq pitsaaliorniarlugu. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq aningaasartat imaluunniit ikiorsiissutit ingerlaannaq tunniunneqassasut aalajangernissamut kommunalbestyrelsi periarfissaqalersinneqassasooq.

Taamatut pisoqarnerani tunniussineq Ilanngaassivimmut pisussaassaaq, kisianni kommunip nuussinermut atatillugu nalunaarsussavaa tunniunneqartussaq innuttaasup aningaaserivimmi

kontuanut ingerlaannaq tunniunneqassasoq. Ilanngaassiviup taamaalilluni aningaasat innuttaasup aningaaserivimmi kontuanut toqqaannartumik tunniutissavaa aammalu aningaasartanit akileraarutit ilanngaatigissanagit imaluunniit akileeqqusissut akilissallugu.

Imm. 2-mut.

Siunnersuutigineqarpoq tunniunneqartussat ingerlaannaq tunniunneqarnissaannut suut tunngavilersuutaasinnaanersut maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

§ 17-imut

Siunnersuutigineqarpoq innuttaasut kommunimit aningaasaqarnikkut aqunneqartut isertitaat, kommunimut tunniunneqarsinnaasut. Tamatumani siunertarineqarpoq kommunip aningaasat piffissap sivisunerusup ingerlanerani tunniussinnaassagai, assersuutigalugu sapaatip akunnikkaartumik, aammalu aningaasat innuttaasup akiligassaasa allat akilernerqarnissaannut atorsinnaassagai.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq, innuttaasooq aningaasaqarnikkut aqunneqartussanngorsimappat, kommunit aamma Ilanngaassivimmi periaatsimit paasissutissanik pissarsisinnaassasut. Kommunit assersuutigalugu ineqarnermut akiliutip akilernerqarnissaata iliuseqarfiginissaanut, periarfissaqarneq taanna atorsinnaavaat.

§ 18-imut

Imm. 1-imut

Akiligassiisup akiligassiissut, tassa imaappoq aningaasanik piumasaaqat, Ilanngaassivimmut akileeqqusissummik elektroniskimik nassiussilluni Ilanngaassivimmut ilanngutsissavaa. Akiligassiisumit akileeqqusissut, akiligassiisup inatsisit tunngavigalugit akiligassiissuteqarneranik tunngaveqassaaq, assersuutigalugu attartornermut isumaqatigiissummi isumaqatigiissuteqarnermut tunngasut, inatsisit malillugit piumasaaqat, tunngavigalugit.

Akileeqqusissutit ataasiakkaat akiligassiissutitut annertussuseqartariaqanngillat, kisianni akiligassiissut akileeqqusissummut imaluunniit akileeqqusissutinut, akiligassiisumit ilanngutsinneqarsinnaasumut, killissaliisuussaaq.

Assersuut: Assersuutigalugu akiligassiissut tassaappat inissiamut qularnaveeqqusiissut 10.000 koruuninik annertussuseqartoq. Akiligassiisoq aamma innuttaasooq isumaqatigiissuteqarput qularnaveeqqusiissut qaammammut 1.000 koruuninik akilersorneqassasoq. Pisumi tassani akiligassiisoq, qularnaveeqqusiissutip tamakkerlugu akilernerqarnissaata tungaanut,

qaammatikkaartumik akileequisissummik 1.000 koruuninik annertussuseqartumik nassiussisassaaq.

Imm. 2-mut

Akileequisissut qaqugukkut tiguneqartutut isigineqassanersoq aalajangersakkami maleruagassiivigineqarpoq.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileequisissut, Ilanngaassiviup innuttaasoq sinnerlugu isertitanit il.il. innuttaasup tigusassaannit akiligassanik akiliisitsisarnermik aallartitsinissaa sioqqullugu, Ilanngaassivimmi minnerpaamik ullorsiutit malillugit ulluni 10-ni periaatsimiitinneqassasoq. Piffissamut killiliussaq, innuttaasup piumasagaatip piuneranut imaluunniit aningaasartaasa annertussusaannut akerliliissuteqarnissamut periarfissinneqarnissaa siunertaralugu, aalajangersarneqarpoq.

§ 19-imut

Akileequisissutit aallaaviatigut qaammatini 3-ni Ilanngaassivimmiitinneqarsinnaapput. Qaammatini 3-ni taakkunani Ilanngaassiviup akiligassat tullerriaarneqarnissaat aalajangersarneqartoq malillugu isertitanit piffissami innuttaasup tigusassaannit akileequisissutip akilersinnissaa isumagissavaa.

Qaammatit 3-t taakkua naaneranni, akileequisissut periaatsimi peerneqartoq Ilanngaassivimmit akiligassiisumut, akilerneqanngitsumik akiligassiissuteqartumut, elektroniskimik paasissutissat nassiunneqassapput.

Akiligassiisoq tamatumani allatut akiligassiissummik akiliisitsinissamut innersuunneqarpoq. Tamatuma pisuni amerlanerni akiligassiisup akiligassiissutip pisortanut akiitsut akilersinniarneqartarnerat pinaveersaartinneqarnissaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu qitiusumi akiliisitsiniarnermut oqartussat aqutigalugit akilersinniarnissaanik innersuutissavaa.

Imm. 2-mut

Ilanngaassivimmi akileequisissutip akilernissaanut piffissaq eqqorlugu akiliinissamut piffissamut killiliussaq kingulleq, taassaasoq qaammatip naanera, erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileequisissutinut inuussutissarsiornermut tunngasunut akiliinissamut piffissamut killiliussaq ullunut 30-nut aalajangerneqassasoq. Tamatuma malitsigisaanik akiligassiisup sumiginnaanermi piginnaatitaaffini siusinnerusukkut

atorsinnaalissavai. Pisuni taakkunani sivikinnerusumik piffissaliinermi siunertaavoq, ilaatigut inuussutissarsiortut akilinngitsuukkanik akiitsoqalernissaasa pinngitsoortinneqarnissaat.

Aalajangersagaq, akileeqqusissutit innuttaasut inuussutissarsiummik ingerlatsinerannut tunngassuteqartut siunnersuummi pingaarnersuinermi tulleriinnilersuinermit, ataqatigiissillugu isigineqassaaq.

Imm. 4-mut

Siunnersuutigineqarpoq akiliinissamut piffissamut killiliussat aalajangersakkami imm. 2-3-mi aalajangersagaasut inunnut ataasiakkaanut sivikillisinnissaannut akileraartarnermut ingerlatsivik piginnaatinneqassasoq. Aalajangersakkami tunngavilersuutigineqarpoq, taamaattoqanngippat assersuutigalugu inunnit Ilangaassivik aqutugalugu akilinngitsuukkanik akiitsoqalernissamik eqqarsaateqartut akilinngitsuukkanik akiitsoqalersinnaanerit aarlerinaateqartussaasoq.

Akileraartarnermut ingerlatsivimmut qularnaveeqqusiinissamik piunasaqaateqarnissamik piginnaatitsinissamut piunasaqaataavoq, inuussutissarsiortermi akiligassiissutit tassani pineqartut, takuuk aalajangersakkami imm. 3-mut innersuussut.

§ 20-mut

Akiligassiissut akiligassaqartumit naammassineqarsimappat, taanna Ilangaassivik aqutugalugu akilersinneqarsinnaanngilaq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq innuttaasup aningaaserivimmi nuussilluni imaluunniit allatut iliorluni Ilangaassivik avaqqullugu akiligassaq akilereersimagaa.

Taamaakkaluartoq akileeqqusissut nassiunneqarsimappat, pisinnaatitaanani akileeqqusissuteqarneq pillugu § 42-mi aalajangersagaq taamatuttaaq atorneqarsinnaavoq.

§ 21-mut

Isertitat akileeqqusissutit takkuttut akiligassanngortullu akilernissaannut ingerlaavartumik atorneqassapput. Qaammammi atasimi akileeqqusissutit ilaa kisimi akilerneqarpat, aningaasartaata ilaa sinneruttoq akilersinneqartussatut uninngatinneqassaaq, aammalu isertitanit piffissami innuttaasup tigusassaannit tullernit akilersinniarneqassalluni. Akileeqqusissutit aningaasartaa sinneruttoq taamaalilluni kingusinnerusukkut akilersinneqartussatut uninngatinneqassaaq. Akileeqqusissut annerpaamik qaammatini 3-ni akilersinneqartussatut Ilangaassivimmiinneqarsinnaavoq, taamaattoq inuussutissarsiutugalugu akileeqqusissutit taamaallaat ulluni 30-ni Ilangaassivimmiinneqarsinnaapput.

§ 22-mut

Aalajangersakkami, akiligassiisummut arlallit akiliisussaallutik akileeqqusissutit, pineqarput. Oqaatigineqassaaq akileeqqusissummi arlallit akiliisussaallutik amerlasuunik pisoqarnissaa naatsorsuutigineqanngimmat.

Akiligassiisummut arlallit akiliisussaallutik taamatut pisoqartillugu, akiligassiisup akileeqqusissut innuttaasunut akiliisussaasunut tamanut tamakkiisumik akilerneqartussatut ilanngutsissavaa. Taamaalilluni akileeqqusissut kimut sammitinneqarnerseq, akiligassiisooq aamma akiliisussat isumaqatigiissutigisariaqarpaat.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq, akiligassiisut Ilangaassivimmik akiligassiinernik arlalinnik akiliisussaartunik akiliisitsinermut atuinissaannut maleruagassanik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Tassani tamatuma saniatigut ilaatinneqarput, innuttaasup aappaa Ilangaassivimmi akiliisarfimmi pineqartunut ilaatillugu aappaalu pineqartunut ilaatinnagu, pisunut maleruagassat. Pisumi tassani akiligassiisooq, nammaqatigiillutik akiliisussaappata, inunnut marlunnut akiligassamik akiliisitsisinnaavoq.

Taamaattumik nalunaarummi il.il. taamatut akiliisitsinermut periaasissaq aalajangersarneqassaaq, taamaalilluni ilaatigut aningaasartaasa 2-riarluni akilersinneqannginnissaat qulakkeerneqassalluni.

§ 23-mut

Imm. 1-imut

Akiliinernut atuuttut assigalugit, Ilangaassivimmit akiligassaartup paatsuugassaannngitsumik kinaassusersineqarsinnaanissaanut, akileeqqusissutit tamarmik inuup CPR-normuanut atatinneqarnissaat qitiulluinnarpoq.

Imm. 2-mut.

Siunnersuutigineqarpoq akileraartarnermut ingerlatsiviup akileeqqusissutinut taakkualu nassiunneqartarnerannut teknikkikkut piumasaqaatit erseqqinnerusut aalajangersassagai. Akileraartarnermut ingerlatsiviup tamatuma saniatigut assersuutigalugu akileeqqusissutit filini suni, immikkoortiterlugit nassuiakkani imaluunniit qanoq iluseqartillugit nassiunneqartassanersut il.il., aalajangersarsinnaassavaa.

Akileeqqusissutit minnerpaamik imarisassaattut naatsorsuutigineqartariaqarput: Innuttaasup CPR normua, akiligassiisup (Oqartussaasup imaluunniit suliffeqarfiup nassiussisup) id-normua akiligassiisutip allagartaata normua imaluunniit akiligassamut nassuiaat taamaaqataanik paatsuugassaannngitsoq, akiligassiisutip suussusaanut nassuiaat, assersuutigalugu ineqarnermut akiliummik akiliisitsinissaq.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq akiligassiisut Ilangaassivimmik atuinerannut suleriaasissat ilitsersuutillu akileraartarnermut ingerlatsiviup aalajangersassagai. Suleriaasissani pineqarpoq assersuutigalugu ilanngutsinnermut, ilaajunnaarnermut, kukkunernik naqqiinernut il.il. suleriaasissat. Akileraartarnermut ingerlatsiviup tamatuma saniatigut ilitsersuutit aalajangersarsinnaavai aammalu Ilangaassivimmik atuineranut ileqqorissaarnissaq nassuiarsinnaallugu.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq akileraartarnermut ingerlatsiviup atugassarititaasuni allannguutit pillugit minnerpaamik qaammammik 1-imik ilimasaarluni, akiligassiisut ilimasaartassagai.

§ 24-mut

Aalajangersakkami, akileeqqusissutit, tamaasa akilernissaannut isertitat naammangippata, qanoq tulleriinnilerlugit akilersinneqartassanersut tunngaviusussat aalajangersarneqarput.

Taamatut pisoqarnerani siunnersuutigineqarpoq akileeqqusissut pingaarnersiuiinermi salliutinneqartoq, akileeqqusissummit pingaarnersiuiinermi appasinnerusumiitinneqartumit, siulliullugu akilersinneqassasoq. Imm. 2-mi siunnersuutigineqarpoq, akileeqqusissut assigiimmik pingaarnersiuiinermi inissisimappat, akileeqqusissummit nutaanerusumit akileeqqusissut pisoqaanerusoq siulliullugu akilersinneqassasoq.

Assersuut: Qaammat 1-imi innuttaasumut akileeqqusissutit makkua tiguneqarput (pingaarnersiuiinerit assersuutaannaapput):

- Qaammat 1. Ilangaassivimmi akileeqqusissut
(ungaluusersimasumi pingaarnersiuiinermi
inissisimanera)
Januarimut ineqarnermut akiliut (1)
Januarimut innaallagissamut akiligassaq (2)
Januarimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)

Taamaallaat ineqarnermut akiliutip akilernissaanut isertitat naammapput. Februaarip qaammataani, januarimi akileeqqusissutinik akilernerqanngitsunik Ilangaassivimmiittoqarpoq. Tamatuma saniatigut nutaanik akileeqqusissutinik takkuttoqarsimavoq. Ataatsimut katillugit akileeqqusissutit makkuupput:

- Qaammat 2. Ilangaassivimmi akileeqqusissutit
(ungaluusersimasumi pingaarnersiuiinermi
inissisimanera)
Januarimut innaallagissamut akiligassaq (2)
Januarimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)

Februarimut ineqarnermut akiliut (1)
Februarimut innaallagissamut akiligassaq (2)
Februarimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)

Qaammat 2-mi isertitat akiligassat pingasut akilernissaannut naammangillat. Taamaattumik akileeqqusissutit imatut tulleriinnilerlugit akilersinneqassapput: Februarimut ineqarnermut akiliut (1), januarimut innaallagissamut akiligassaq (2) aamma innaallagissamut akiligassaq, februarimut (2). Qaammatip tulliani akileeqqusissutit Ilanngaassivimmi akilersinneqartussat makkuupput:

Qaammat 3. Ilanngaassivimmi akileeqqusissutit
(ungaluusersimasumi pingaarnersiuiinermi
inissisimanera)
Januarimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)
Februarimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)
Martsimut ineqarnermut akiliut (1)
Martsimut innaallagissamut akiligassaq (2)
Martsimut eqqaavilerinermut akiligassaq (3)

Innuttaasoq eqqaavilerinermut akiligassap akilernissaanut aamma naammattunik akissaqanngippat, januarimut tunngasoq eqqaavilerinermut akiligassaq Ilanngaassivimmit peerneqartussaassaaq, takuuk § 19. Martsimut ineqarnermut akiliut taamaalilluni januarimut eqqaavilerinermut akiligassamit siulliullugu sulii akilersinneqartussaavoq.

§ 25-mut

Akileeqqusissutit aamma akileraarutit pingaarnersiuiineri tulleriinnilersorneqarneranni malitassat § 25-27-mi aalajangersarneqarput.

§ 23-mi siunnersuutigineqarpoq isertitanit akileraaruteqaataasussanit akileraarutit, akileeqqusissutinit il.il. allanit qanorluunniit iluseqartunit tamanit, siulliullugit naammassineqartassasut. Akileraarutaagallartuni pineqarput aningaasarsianit akileraarutit B-tut iluseqartut. Tamatuma saniatigut akileraarutinit tapissanut akiligassat il.il., taakkua akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu siumoortumik akileraaruteqarnermut ilanngullugit akilersinneqarsinnaappata, akilersinneqassapput.

Aalajangersakkami taamaallaat aningaasarsianit akileraarutit ilaatinneqarput. Akileraarutininik akitsuutinillu allatut ilusilinnik akiliisitsisarneq, soorlu motorinut akitsuutit, pingaarnersiuiinerup tulleriinnilersorneqarnerani nalinginnaasumi ilaatinneqarput. Aalajangersakkami pingaartumik akileraarutit B-t ilaatinneqarput, tassami siunertaammat maannakkut maleruagassat periaatsillu, tigummiinnartussaataasunik imaqartut aammalu akileraarutininik A-nik akiliisitsiviusartut, attatiinnarneqarnissaat.

Akilaraarutit B-t isertitat, aallaaviatigut A-tut isertitaanngitsuni, isertitatut akilaraaruteqaataasussatut isigineqartut, ilaatinneqarput. Akilaraarutit B-t inuup siumoortumik nalunaarsuinera tunngavigalugu naatsorsorneqartarput aammalu aningaasarsianit akilaraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu 10-ni akilersorneqartussatut akilersinneqartussaallutik.

§ 26-mut

Siunnersuutigineqarpoq akiligassiissutit suunerisa assigiinngitsut, innuttaasup pisortanit il.il. tigusinnaasaasa, pingaarnersiorneqartarnerat inatsimmi aalajangersarneqassasoq.

Aalajangersakkami nr. 1-14-imi pingaarnersuineri tulleriinnilersuineq allatorneqarpoq. Tamatuma saniatigut akiligassiissutit suut allanit siulliullugit akilernerqarnissaannut tunngaviusut pillugit § 22-mut nassuiaatini assersuut innersuussutigineqarpoq.

Pingaarnersuuinissap siunnersuutigineqartup aalajangersarneqarnerani, akiligassiissutit ataasiakkaat inuunerannut qitiulluinnartutut nalilerneqartut, pingaartinneqarput, tassalu ineqarneq, innaallagissamik, imermik kiassarnermillu pilersuineq aamma meeqqanik paaqqinnineq.

Nr. 6-imut

Aalajangersakkami akilersuutit pineqarput (meeqqanut akilersuutit).

Meeqqanut akilersuutit aallaaviatigut angajoqqaamit (akilersuisussaatitaasoq) angajoqqaap aappaanut (akilersuutinik pisussaatitaasoq) akilernerqartussaapput. Angajoqqaaq akilersuisussaatitaasoq akiliinngippat, akilersuutinik pisussaatitaasup meeqqanut akilersuutit kommunimit siumoortumik tigusinnaavai. Taamatut pisoqarnerani akilersuisussaatitaasumut piumasqaammi kommuni akilersuisitsissaaq.

Nr. 8-mut

Aalajangersakkami sullissinernut kommunip atuisunit akiliuteqarnissaannit pilersuineri akiliutissat pillugit akiliisitsisarneq pineqarpoq. Taanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq najukkamut uppernarsaat imaluunniit inimik nuannattarfimmik attartorneq.

Aalajangersakkami piumasqaatit pisortanit sullissinernik pilersuineri tunngasut ilaatinneqarput. Akiliutinik, assersuutigalugu oqartussat suliarinninnerannut, akiliinerit, taamaalillutik aalajangersakkami matumani ilaatinneqanngillat.

Nr. 9-mut

Akiligassiinerit akilaraarutinit akitsuutinullu, § 25-mi pineqartunut ilaanngitsunut, allatut ilusilinnut tamanut tunngassuteqartut, aalajangersakkami ilaatinneqarput. Taakkua assersuutigalugu tassaasinnaapput motorinut akitsuutit, aningaasaatinik iluanaarutinik aalajangersimasunik akilaraarusiineri tunngatillugu akilaraarutinit piumasqaatit,

allaffissornikkut akiliisitsinerit innuttaasup akuerisimasai, kiisalu akileraarutinit tapissanut akiligassanut il.il. piunasaqaatit.

Nr. 10-mut

Aalajangersakkami Namminersorlutik Oqartussanit, kommuninit aamma taakkua ataanni sullissivinnit piunasaqaatit atuuttut allat tamarmik pineqartunut ilaapput. Taakkua tassaasinnaapput akiliutit, akileraartarnermut suliaasaqarfiup avataani allaffissornikkut akiliititsinerit aamma piunasaqaatit allat. Taamaattoq aalajangersakkami piunasaqaatit innuttaasup inuussutissarsiorluni suliaqarneranut tunngassuteqarnerusut, piuneqartunut ilaatinneqanngillat.

Nr. 11-14-imut

Inuussutissarsiortoq namminersortoq, akiligassanik pineqartup inuussutissarsiutitit ingerlataanut tunngassuteqartunik, tigusaqarsinnaavoq. Assersuutigalugu innuttaasoq kommunimit inuussutissarsiortunut attartortittakkami attartorsimasinnaavoq imaluunniit innuttaasoq inuussutissarsiornikkut ingerlatanut atasunik innaallagissamik, imermik kiassarnermillu atuisuusinnaavoq.

Akiligassiisup akileeqqusissut inuussutissarsiornermut tunngassuteqartoq pineqartoq allassavaa.

Taakkununga marluusunut tunngasunik akiliisitsiniarnermi akiligassiissut pingaarnertut 50%-imit annertunerusumik inuussutissarsiornermut atuinermut tunngassuteqarnerusooq pingaartinneqartariaqarpoq. Nalornissuteqarnermi akiligassiissut, inuinnarnit akiligassiissutitut maleruagassat malillugit suliarineqartariaqarpoq.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq pingaarnersuineri tulleriinnilersuineri tapertaasinnaasunik maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

§ 27-mut

§§ 25-27 malillugit akileraarutit aamma akiligassiissutit akilerneqareerpata, aammalu innuttaasoq suli siunnersuummi §§ 12-14 malillugit aningasanit atorsinnaasanit annertunerusunik isertitaqarpat, ilanngaassivik innuttaasup isertitaannit akiitsut akilersornissaat pillugu qitiusumi akiliisitsiniarnermut oqartussanut nammineq kajumissutsimik isumaqatigiissummut aamma pisortanut akiligassiissunut isumaqatigiissutitut, aningaasanik akiliisitsisinnaassaaq.

§ 28-mut

Imm. 1-imut

Innuttaasunut Ilangaassivik aqutiginagu isertitanik innersuussivigineqartartunut, taamaattumillu Ilangaassiviup akileeqqusissutinik tiguneqartunik akiliisitsinissamut atorsinnaasaannik, ingerlaavartumik isertitaqartussaanningsunut, Ilangaassivik naleqqutissanngilaq.

Pisuni taakkunani innuttaasup akiitsuisa akilinngitsuukkat annertusiartuinnarsinnaanerini Ilangaassivik kinguneqaannassaaq, tassami akiligassiisup sumiginnaanermi piginnaatitaaffimminik atuisinnaalernissaanut akileeqqusissutit qaammatini pingasuni Ilangaassivimmiissinnaapput. Ilangaassivik aamma inuk akiitsunik akilinngitsuugaqalerpat, tamatumalu kingorna Kalaallit Nunaat qimallugu nuuppat, atornerluisinnaanermik aarlerinaateqalersitsinnaassaaq.

Ilangaassivimmit isertitanut paasissutissat kiisalu innuttaasumut akileraartarnermi paasissutissat il.il. tungavigalugit akileraartarnermut ingerlatsivik naliliippat, innuttaasoq aalajangersakkami nr. 1-imit 3-mut nassuiarneqartutut inissisimalersoq, maleruagassat Inatsisartut inatsisaanni §§ 29-31-mi aalajangersagaasut atuutissasut, Akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangersinnaavoq.

Nr. 1-imut.

Aalajangersakkami, innuttaasut pingaartumik isertitanik Ilangaassivik aqutigalugu innersuunneqarsinnaanningsunik tigusaqartartut, pineqarput. Pineqartut tasaanerupput inuussutissarsiortut namminersortut.

Inuussutissarsiortut namminersortut ilisarnaatigaat nammineq akilikkaminnik annaasaqaatigisinnaasaminnillu suliassanik suliaqartarnek, kiisalu sulisitsisumi sulisutut inissisimanninneq. Inuussutissarsiortut namminersortut inuussutissarsiornermi suliannit sinneqartoorutaat akileraaruserneqartarput. Isertitat inuussutissarsiortut namminersortut tigusartagaat tassaannngillat isertitat A-t, tamatumalu kingunerisaanik isertitat aallaaviatigut Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartararik.

Taamaattoq inuussutissarsiortumut namminersortumut tunniussineq pineqarnersoq apeqqutaatinnagu, Namminersorlutik Oqartussanit, kommuninit il.il. tunniussassat Ilangaassivik aqutigalugu tunniunneqartarput, takuuk § 5, imm. 1. Taamaattumik inuussutissarsiortup isertitamit annertunerpaartaat pisortanit pissarsiarisarpagit, innuttaasoq nr. 1-imi pineqartunut ilaassannngilaq.

Aalisartut piniartullu tamatumani saniatigut nr. 1-imi pineqartunut ilaassannngillat, taassami tunisinermit aningaasarsiat Ilangaassivik aqutigalugu nalinginnaasumik innersuunneqassammata, takuuk Inatsisartut inatsisaanni § 4, nr. 6.

Nr. 2-mut

Aalajangersagaq, assersuutigalugu aningaasarsiaqartooreerluni inuussutissarsiortoq namminersortunngornerup malitsigisaanik, innuttaasup isertitaasa allanngorneranni atorneqartussatut eqqarsaataavoq.

Nr. 3-mut

Innuttaasut Kalaallit Nunaat qimallugu nuuttut, pisortanut akiitsoqalerlutik Ilangaassivimmik atonerluillutik aningaasannanniarsinnaanerit annikillisarniarlugu, innuttaasooq nunarput qimallugu nuussappat, akileraartarnermut ingerlatsivik aalajangersagaq malillugu aalajangiisinnavaoq. Tamanna assersuutigalugu, innuttaasooq Kalaallit Nunaanni najugaqarluni nalunaarsorsimajunnaarpat, pisinnavaoq.

§ 29-mut

Imm. 1-imut.

§ 28 malillugu aalajangiinermi sunniutaasussa qitiunerpaajusoq tassaavoq § 19-imi qaammatinik 3-nik maleruagassaqarnerup atorneqannginnissaa. Tamatuma kingunerisaanik, akiligassiisup sumiginnaanermi piginnaatitaaffiit il.il. atorsinnaalernissaannut, akileeqqusissutit Ilangaassivimmi qaammatini 3-ni uninngatinneqarsinnaassanngillat. § 12-14-imi aningaasat atorsinnaasat pillugit maleruagassat taamatutaaq atuutissanngillat, tamatuma kingunerisaanik innuttaasooq aningaasanik atorsinnaasanik pisinnaatitaassanngilaq. Aningaasartat taakkua pisumi tassani pingaaruteqassanngillat, tassami innuttaasup isertitanik Ilangaassivik aqutugalugu tunniunneqartussaannngitsunik, tiguisartuugajussammat.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq innuttaasooq qaammatikkaartumik akiligassiisummik tigusaqartassasoq, tassani akileeqqusissutit Ilangaassivimmut ilanngutsinneqarsimasut tamarmik pineqartunut ilaassallutik. Innuttaasup Ilangaassivimmit akiligassiisut akiliisarnermut sullissivimmut ilanngutsissinnaassavaa.

Imm. 3-mut.

Aalajangersakkami siunnersuutigineqartumi aalajangersarneqarpoq akiliinissamut qaammatsiutit malillugit ullut 14-it piffissamut killiliunneqassasut.

§ 30-mut

Aalajangersakkami inuk kapitalimi pineqartunut ilaasoq, qaammammut akiligassiisutit ilaannaanik akiliisimatillugu pisoqartarneri pineqarput.

Taamatut pisoqarnerani Ilangaassiviup pingaarnersiuiineri tulleriinnilersuineq inatsimmi §§ 25-27-mi aalajangersarneqartoq malillugu, akiliineq akiligassiisutit il.il. akiliutissatut isigissavai.

Akileeqqusissutit sorliit akiliinermi matussuserneqassanersut akiligassaqqartoq immikkut isummersimangippat, tamanna atuutissaaq.

§ 31-mut

Akileeqqusissutit akiliinissamut killiliussap naanerani akilerneqanngitsut Ilangaassivimmit peerneqassapput, taamaattumillu akiligassiisut aningaasartat allatut akilersinnissaannut innersuunneqassapput. Tamatuma kingunerisaanik akiligassiisup sumiginnaanermi piginnaatitaaffiit il.il., akiligassiissutinut ataasiakkaanut inatsisini tunngavissanut tunngatillugu atuuttut, atorsinnaalissavai.

Akileraarutinut B-nut tunngatillugu, tamanna assersuutigalugu akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu ernianik akiliinissamik malitseqarsinnaavoq.

§ 32-mut

Imm. 1-imut

Ilangaassivimmit isertitanik il.il. tunniussinerit innuttaasup aningaaserivimmi kontuanut tunniussinikkut pissapput.

Pisortanut atugassamik aningaaserivimmi kontoqarnissaq pillugu maleruagassat atuutsinneqalissasut naatsorsuutigineqarnera eqqarsaatigalugu aalajangersagaq isigineqassaaq, taakkua malitsigisaannik innuttaasut ataasiakkaat tamarmik aningaaserivimmi kontumik, pisortat tunniussivigisinnaasaannik, nalunaarsuisimassasut piumasaqaataalluni.

Imm. 2-mut

Aningaasat innuttaasup aningaaserivimmi kontuanut nuunneqareerpata aatsaat innuttaasumit tiguneqarsinnaalissasut erseqqissarneqassasoq, siunnersuutigineqarpoq. Innuttaasup aningaasat Ilangaassivimmiittut, inatsimmi matumani malitassat saniatigut, atorsinnaassanngilai.

Aningaasartai innuttaasup aningaaserivimmi kontuanut tunniunneqassapput. Tamanut ammasumik aningaaserivimmi kontoqarneq pillugu inatsimmik aalajangersaasoqassasoq, aammalu aningaasat kontumut tassunga taamaallaat tunniunneqarsinnaasut, Ilangaassivimmut pisariaqarpoq. Taamaattumik innuttaasup aningaasat akiligassaqqarfigisamut ingerlateqqissinnaanngilai.

Imm. 3-mut

Innuttaasooq aningaaserivimmi Danmarkimi, Savalimmiuni imaluunniit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqqartuunngitsumi kontumik innersuussisimappat, aningaasanit aningaasartuutaanerusut tunniussinerimut tunngassuteqqartut tamarmik

ilanngaatigineqassapput, ilanngullugit aningaaserivimmut akiliutit, akiliutit allat aningaasaannut aggartitsinermut tunngassuteqartut nunap aningaasaannik allat aningaasaannut aggartitsinermi annaasaqarnerit il.il.

Nuussinermut aningaasartuutit aningaasanit tunniunneqartussanit annertuneruppata, akileraartarnermut ingerlatsiviup aningaasat kontumut innersuunneqartumut tunniutinngissinnaavai. Innuttaasoq tamanna pillugu nalunaarfigineqassaaq. Taamaattoqarsimappat, innuttaasoq Danmarkimi, Savalimmiuni imaluunniit Kalaallit Nunaanni aningaaserivimmi kontumik innersuussinissamut periarfissaqassaaq, tassani pineqartoq taamaattumik peqareersimappat imaluunniit pilersitsinissamik periarfissaqarsimappat.

Aningaaserivimmi Danmarkimi, Savalimmiuni imaluunniit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqanngitsumi kontumut akiliinerit, ulloq taanna Kalaallit Nunaanni kontunut akiliinerit taamaaqatai piffissaq eqqorlugu tiguneqartunut peqatigitillugit suliarineqarpata, kingutsinnerusukkut tiguneqarnerat apeqqutaatinnagu, piffissaq eqqorlugu suliarineqarsimasutut isigineqassasut, erseqqissarneqassasoq siunnersuutigineqarpoq.

§ 33-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq innuttaasoq Ilangaassiviup nittartagaanut isersinnaassasoq. Siunertaavoq nittartakkami akileeqqusissutit, kiisalu maannakkut aammalu oqaluttuarisaanerani isertitanut paasissutissat utaqqisut akilerneqartullu aammalu isertitanut paasissutissat nutaat pisoqqallu takuneqarsinnaassasut.

Nittartakkamit akileeqqusissutit ataasiakkaat takuneqarsinnaassapput, aammalu akiligassiisup tungaaniit akiligassaq taassuma ataaniittoq takuneqarsinnaassalluni.

Imm. 2-mut

Aallaaviusoq tassaavoq innuttaasup Ilangaassivimmut isersinnaanera elektroniskiussasoq. Taamaattoq innuttaasoq qaammatikkaartumik naatsorsukkanik aamma tigusaqartartussaavoq. Nassiussineq Pisortani Digitalimik Allakkerineq pillugu Inatsisartut inatsisaannut imaluunniit allakkerinermut aaqqiissutissaq malillugu pissaaq.

Imm. 3-mut

Innuttaasup Ilangaassivimmit paasissutissanik sunik pissarsinissamik periarfissaqassanersut pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Naatsorsuinerit il.il. pappialanngorlugit assilinerinik nassiussivigineqaqqinnissamut akiliutinik akiliisarneq pillugu maleruagassanik Naalakkersuisut aalajangersaasinnaapput.

Innuttaasoq akiliinerup naatsorsorneqarnerata assilineranik elektroniskimik nassiussivigineqarnissamik sukkulluunniit qinnuiginnissinnaavoq.

§ 34-mut

Imm. 1-imut

Akiliutinik nuussinernik ingerlatsinermut atorneqartussanik akiligassiisup aamma Ilangaassivimmi periaatsip akornanni paasissutissanik paarlaasseqatigiissoqarsinnaasoq, aalajangersakkami inatsimmi tunngaviliisoqarpoq. Paasissutissat paarlaasseqatigiissutigineqartut inummut aalajangersimasumut tunngassuteqarlutik mianernarsinnaapput.

Imm. 2-mut.

Ilangaassiviup eqqortumik isertitanik innuttaasunut il.il. tunniussisinnaanissaanut pisariaqartunik kommuninit paasissutissat Ilangaassivimmut tunniunneqarsinnaanerat, aalajangersakkami inatsimmi tunngavissalernerqarpoq.

§ 35-mut

Ilangaassiviup ingerlanneqarnera Naalackersuisunit aalajangersarneqartoq pillugu kisitsisitigut paasissutissat pissarsiarinissaannut akileraartarnermut ingerlatsivik pisussaaffeqarpoq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq ingerlaavartumik akiitsunut akilinngitsuukkanut kisitsisitigut paasissutissat, isertitanut kisitsisitigut paasissutissat il.il. aamma taakkua tassaasinnaapput periaatsimik ingerlatsineq il.il. pillugit kisitsisitigut paasissutissat.

§ 36-mut

Imm. 1-imut

Akileraartarnermut ingerlatsiviup Ilangaassivimmi allaffissornikkut aqutsineq isumagisarissavaa. Tamatuma atuunnerani ilaatigut akileraartarnermut ingerlatsiviup Ilangaassiviup atorneqarneranut peqqussutit aamma suleriaasissanut tunngavissarititaasut, akiliisussaataitaasunut aamma akiligassiisunut Ilangaassivik aqutigalugu akiliisitsisinnaasunut atuuttussat suliarissavai. Akileraartarnermut ingerlatsiviup suleriaasissanut tunngavissarititaasut ingerlaavartumik nutartertassavai kiisalu akiligassiisut Ilangaassiviup atorneqarneranut il.il. tunngavissarititaasut malinneraat nakkutilliissalluni. Akileraartarnermut ingerlatsivik Ilangaassivimmi periaatsimut ingerlatsinikkut akisussaasuvoq. Taamaattoq Ilangaassivimmi ingerlatsineq avammut suliarinnittussarsiuunneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileraartarnermut ingerlatsivik akileeqqusissutit erseqqissumik amigaateqartut imaluunniit kukkusuusut tigujumanginnissaannut piginnaatinneqassasoq. Naatsorsuutigineqarpoq Ilangaassivimmi periaatsimi periaatsimut maleruagassat arlallit, akileeqqusissutini kukkunerit pinngitsoortinnissaannik siunertaqartut, aalajangersarneqassasut, assersuutigalugu akileeqqusissutit annertoorujussuarnik aningaasartaqartut nassiunneqarsimasut.

Taamaaqataanik akileeqqusissutit, akileraartarnermut ingerlatsivimmi piumasaqaatinik aalajangersagaasunik naammassinninngitsut, periaatsimi tigujumanginneqarsinnaassapput.

Imm. 3-mut

Siunnersuutigineqarpoq, akileraartarnermut ingerlatsiviup akileeqqusissutini annertuunik kukkuneqartoq imaluunniit amigaateqartut paasippagu, akiligassiisup akileeqqusissutai tamarmik tigujumanginneqarsinnaassasut. Aalajangersakkami siunertaavoq innuttaasut periaatsimut tatiginninnerisa nukittorsarneqarnissaa. Akileraartarnermut ingerlatsivik soorunami taamatut allorialinnginnermini akiligassiisumut immaqalu aamma nakkutilliinermut oqartussamut, akileeqqusissutini il.il. ajornartorsiutaasimasinnaasut iluarsineqarnissaannut, saaffiginnissaaq. Aalajangersagaq taamaallaat qaqutigoortorujussuarmik pisariaqartassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Tamanna pisinnaavoq, assersuutigalugu akiligassiisup aningaasanik tunngavissaqanngitsumik imaluunniit annertuunik amigaateqartunik akiliisitsiniarnermut Ilangaassivik pisuni arlalinni atorsimagaa paasineqarpat. Akiligassiisumi naammangitsumik akiligassaqartunik aqutsineq aamma, akiligassiisup Ilangaassivimmi periaatsimik atuinissamik mattunneqarneranik malitseqarsinnaavoq.

Aamma akiligassiisumit akiligassiissutit aalajangersimasumik suussusillit imaluunniit akiligassiisumi immikkoortortaqaarfimmi imaluunniit oqartussami aalajangersimasumi akiligassiisumit akiligassiissutit aalajangersimasumik suussutillit pillugit akileeqqusissut, akileraartarnermut ingerlatsiviup tigujumanginnissaavai. Tamanna assersuutigalugu pisariaqalersinnaavoq, kukkuneq akiligassiinernut aalajangersimasumik suussusilinnut imaluunniit akiligassiisumi immikkoortortaqaarfimmut imaluunniit oqartussamut aalajangersimasumut tunngassuteqarpat. Akiligassiisup taamaattoqarnerani akiligassaq allatut akilersinniartariaqalissavaa.

Akileraartarnermut ingerlatsiviup taamatut aalajangerneq pillugu Naalakkersuisut, nakkutilliinermut oqartussat attuumassuteqartut aamma akiligassiisooq nalunaarfigissavai.

Imm. 4-mut

Akiligassiisup pissutsit isornartoqartinneqartut iluarsisimappagit, akileraartarnermut ingerlatsiviup akiligassiisumit akileeqqusissummik tigusaqartaleqqinnissaq aalajangiussinnaavaa.

Tamanna pitinnagu akiligassaqtunik suliarinnineq aqunneqarsinnaasoq, kiisalu periaatsit pisariaqtut il.il. ingerlalluartut, akiligassiisup akileraartarnermut ingerlatsivimmut uppersassavaa.

§ 37-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami siunnersuutigineqarpoq kommunit illoqarfimmiinnerminni aamma nunaqarfimmiinnerminni Ilangaassivimmi periaaseq pillugu innuttaasunut sullissinissamut pisussaaffilerneqassasut.

Imm. 2-mut

Siunnersuutigineqarpoq akileraartarnermut ingerlatsivik ilitsersuutinik allanillu najoqqutassanik kommunit imm. 1-imi innuttaasunik sullissinissamik siunnersuutigineqartunik kivitsisinnaanissamut atugassaannik, suliaqassasoq.

§ 38-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq Ilangaassiviup ingerlanneqarnerata suliariumannittussarsiuunneqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarnissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Naalakkersuisut ukiut 10-t angullugit isumaqatigiissuteqarnissamut piginnaatinneqarput.

Suliariumannittussarsiuussinermi aamma innuttaasunik sullissineq ilaatinneqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkami Naalakkersuisut pisortani oqartussamik imaluunniit suliffeqarfimmik namminersortumik periaatsimut akisussaasuusamik toqqaanissamut nammineerlutik aalajangiisinnaatinneqarput.

Imm. 3-mut

Periaatsimut akisussaasuusup, Inatsisartut inatsisaat malillugu suliassat isumagisinnaanissaannut, soorlu akiliinernik nuussinerit il.il., inuup normui allallu inummut paasissutissat suliarisinnaassavai.

§ 39-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq Ilangaassivimmi periaatsimi kukkusoqartillugu imaluunniit akileraartarnermut ingerlatsivimmit kukkusoqartillugu, taarsiinissamut akisussaaffimmut ersarissunik maleruagassanik aalajangersaasoqassasoq. Akiliineq eqqortumik

nalunaarsorneqarsimanngippat naatsorsuutinilu allanneqarsimanngippat, imaluunniit akiliineq teknikkikkut unittooqattaarnermik imaluunniit Ilangaassivimmit imaluunniit akileraartarnermut ingerlatsiviup tungaanniit taamaaqataanik kukkunernit eqqugaasimappat, assersuutigalugu aningaasat innersuunneqartut aammalu nuunneqartut imminnut naapertuutinngippata, akiliineq kukkuneqartutut isigineqassaaq.

Akileraartarnermut ingerlatsiviup tungaanniit kukkusoqarsimappat imaluunniit sumiginnaasoqarsimappat, akileraartarnermut ingerlatsiviup akiliutitut sullissivimmut assingusumik periaatsimik ingerlatsisumit naatsorsuutigineqartariaqartumik mianersuussilluni peqqissaarlunilu kukkuneq pinngitsoortissimasinnaagaluarneraa imaluunniit pinngitsoortissimasariaqaraluarneraa, nalilersorneqassaaq. Sukannernerusumik akisussaaffeqarneq tassani pineqarpoq (inuuniummut akisussaasuuneq), tamatumunngalu Ilangaassiviup inuiaqatigiinnut pingaaruteqarluni tunngaviusumik periaasiususaanera, tunngavilersuutigineqarpoq.

Imm. 2-mut

Pisoq akiliisussaataasup imaluunniit innuttaasup mianersuaalliorneranut imaluunniit piaarluni iliuuseqarneranut il.il. tunngatinneqarsinnaappat, taamaattoq akileraartarnermut ingerlatsivik imm. 1 malillugu taarsiinissamut akisussaatinneqassanngilaq.

Imm. 3-mut

Pisunut akileraartarnermut ingerlatsiviup aqussinnaasaasa avataaniittunut, akileraartarnermut ingerlatsivik akisussaasuunngilaq, soorlu pinngortitami ajunaarnersuaqarnerit il.il. Taamaattoq akileraartarnermut ingerlatsivik taamaattut pisoqarsinnaanerata Ilangaassivimmi sunniisinnaaneranik aarlerinaataasunik annikillisisinnaasunik naleqquttunik iliuuseqarsimanersooq nalilersoqqinneqartariaqarpoq, assersuutigalugu piareersimasoqarnikkut aamma periaatsinik pisariaqanngitsunik il.il.

§ 40-mut

Siunnersuutigineqarpoq inuit Ilangaassivimmi sulisut, inatsisitigut pisinnaatitaasooq pisussaataasorlu aamma inuit pillugit paasissutissanut tunngatillugu annertusisamik nipangiussisimasussaataaneq mianersuutissagaat. Nipangiussisimasussaataanermi ingerlatseqatigiiffinni sulisut Ilangaassivimmut atasunik suliassanik isumagisaqartut, pineqartunut ilaapput.

Aalajangersakkami matumani nipangiussisimasussaataaneq, akileraaruserinermi ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu nipangiussisimasussaataanermut naapertuuppoq.

§ 41-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami erseqqissarneqarpoq, akiligassiineq akileqqusissuteqarluni ilanngutsinneqarsimagaluartoq aammalu Ilanngaassivik aqputigalugu akilerneqarsimagaluartoq, innuttaasup pisinnaatitaaffini aammalu naammagittaalliorsinnaanini attatiinnassagaa.

Akiliisitsinerit kukkuneqartut imaluunniit akuersissummik allagartalerneqarsimanngitsut akerliliissuteqarfigineqarnerat akiligassiisumut ataasiakkaamut akileqqusissummik nassiussisimasumut ingerlatinneqassapput. Akiliisitsineq akuersissummik allagartaqartinneqanngitsoq tassaasinnaavoq, akiligassiineq taanna aalajangersimasoq maleruagassat malillugit Ilanngaassivik atorlugu akilersinneqaaqqusaanngitsoq. Akiliineq kukkuneqartoq ingerlanneqarsimappat, akiligassiisup akiliutigineqartoq innuttaasumut utertinnissaanik pisussaaffeqarpoq.

Naammagittaalliorsinnaanerup, naammagittaalliuutinik aalajangiisartumut naammagittaalliorsinnaanerup imaluunniit eqqartuussivinni suliassamik qaqitsisinnaanerup atorluarnissaanut innuttaasut periarfissaqarnerat, taamatuttaaq akiligassiinerup Ilanngaassivik aqputigalugu akilersinneqarsimaneranit sunnerneqassanngilaq.

Imm. 2-mut

Akileqqusissutip imaluunniit akiligassiisutip imarisaasa naammagittaalliuutigineqarneri tamarmik akiligassiisumut ingerlatinneqartassasut, erseqqissarneqarpoq.

§ 42-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq akileqqusissut kukkuneqarpat imaluunniit amigaateqarpat, akiligassiisup akileqqusissutip Ilanngaassivimmit peerneqarnissaanut pisussaaffeqarnera, inatsimmi aalajangersarneqassasoq.

Imm. 2-mut

Paasineqarpat akiligassiisut tunngavissaqanngitsumik suliarineqarsimasoq, ulluni 14-*ini* piffissamut killissaliussap iluani akiligassiisutip tunuartinnissaanut akiligassiisooq pisussaaffilerneqarpoq.

Piffissamut killiliussiaq, piffissaq akiligassiisup tunngavissaqanngitsumik akiligassiisooqartoq paasitinneqarnera aallarnerfigalugu, naatsorsorneqassaaq. Tamanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq, innuttaasup naammagittaalliorluni imaluunniit akerliliissuteqarluni taamatut pisoqarnera akiligassiisumut paasitikkaa.

Imm. 3-mut

Imm. 3-mi siunnersuutigineqarpoq, akiligassiisup imm. 2-mi piffissamut killiliussap iluani aningaasat utertinngippagit, aningaasat ernialersorneqassapput. Erniat aningaasartaat akiligassiisumit akilerneqassapput.

§ 43-mut

Imm. 1-imut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, Ilanngaassiviup ingerlanneqarnera pillugu naammagittaalliuutit imaluunniit saaffiginnissutit, akileraartarnermut ingerlatsivimmut ingerlatinneqartassasut.

Imm. 2-mut

Akileeqqusissutit Ilanngaassivimmi ilanngutsinneqartut naammagittaalliuutigineqarnerat akileraartarnermut ingerlatsivimmi suliarineqarsinnaanngillat. Saaffiginnissuteqarnermi akileraartarnermut ingerlatsiviup innuttaasup akiligassiisumut attaveqarnissaa, innersuussutigisassavaa.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkami akileraartarnermut ingerlatsiviup ilitersuisussaataitanera aammalu saaffiginnissummik oqartussamut eqqortumut ingerlatitseqqiisussaataitanera killissalersorneqarpoq. Suliassanik suliarinnittarnermut inatsimmi maleruagassat malillugit oqartussamut eqqortumut saaffiginnissummik ingerlatitseqqinnissamut oqartussaasoq pisussaaffeqarpoq. Aallaaviusoq taanna pisumi matumani atorneqanngilaq. Siunnersuutigineqarpoq innuttaasoq ikiorneqarnissamik immikkut pisariaqartitsippat, akileraartarnermut ingerlatsivik oqartussamut eqqortumut nassiussinermut taamaallaat ikiuussinnaasoq imaluunniit attaveqartitsisinnaasoq. Taanna assersuutigalugu tassaasinnaavoq, inuk ersarissumik timimigut imaluunniit tarnimigut piginnaanikillisimasoq tassani pineqarpat.

Siunnersuut malillugu aalajangiisinnaatitaanerup agguarneqarnerata erseqqissarneqarnissaa, kiisalu akileraartarnermut ingerlatsivimmi isumalluutinik tatisimannissinnaasumik, akileraartarnermut ingerlatsivimmut pisariaqanngitsumik saaffiginnittoqarsinnaannginnissaa, aalajangersakkami siunertaavoq.

§ 44-mut

Imm. 1-imut, nr. 1 aamma 2.

Aalajangersakkap malitsigisaanik, tunniussassanik Ilanngaassivimmut akilerneqartussatut pisussaaffiusunik akiliinnginneq, Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermut inatsit malillugu akiliisitsinermik malitseqarsinnaavoq.

Ilanngaassivimmut isertitanik akiliinissaq pillugu peqqusissummik naammassinninnginneq aamma akiliisitsinermut akisussaatisinermik malitseqarsinnaavoq.

Imm. 2-mut

Aalajangersakkap malitsigisaanik, peqqussutini Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu aalajangersagaasuni aalajangersakkanik unioqqutitsinermut akiliisitsinermik pineqaatissiisarneq pillugu maleruagassanik aalajangersaasoqarsinnaavoq.

Oqaaseq "unioqqutitsineq" annertusillugu nassuiarneqassaaq. Oqaaseq aalajangersakkanut pineqaatissiiviusinnaasunut naapertuutinnngitsumik iliuuseqartoqarluni imaluunniit iliuuseqartoqarani pisoqarneranut ataatsimoortumik taaguutitut atorpeqarpoq. Peqqusissummik naammassinninnginneq assersuutigalugu unioqqutitsinermut oqaatsimi pineqartunut ilaavoq.

Imm. 3-mut

Aalajangersakkap malitsigisaanik, aamma pisinnaatitaasut pisussaatitaasullu Inatsisartut inatsisaanni maleruagassanik aamma peqqussutinik tamanna naapertorlugu aalajangersagaasunik unioqqutitsinermut akiliisitsinermik pineqaatissinneqarsinnaapput.

Imm. 4-mut

Aalajangersakkami aalajangersarneqarpoq, suliaq akiliisitsinermut akisussaanermut tunngassuteqartoq, eqqartuussivimmi aallartinneqassasoq.

Imm. 5-imut

Aalajangersakkap malitsigisaanik, akiliisitsinerit pineqaatissiissutaasut Nunatta Karsianut tutsinneqassapput.

§ 45-mut

Inatsisartut inatsisaat qaqugu atuutilissanersoq aalajangernissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput. Aalajangersakkami uniffiit aappaanni Naalakkersuisut Inatsisartut inatsisaata ilaasa ilaanit allanit kingusinnerusukkut atuutilernissaat pillugu maleruagassanik aalajangersaanissamut piginnaatinneqarput.

Taakkua tassaasinnaapput akiliisussaatitaasup Ilangaassivik aqqutigalugu isertitanik akiliinissamut pisussaaffeqarnera pillugu aalajangersakkat, akileeqqusissutinik akiliisitsisinnaalinnginnermi periaatsimi ilaatinneqartut misilerarneqarnissaat siunertaralugu, Ilangaassivikkoortumik akileeqqusissutit akilersinneqarsinnaasut pillugu aalajangersakkanit, siulliullugit atuutinneqalertut. Taamatuttaaq siunnersuutip ilai allat kingusinnerusukkut atuutilersinnaapput.

Imm. 2-mut

Misiligutaasumik suliniuteqarnermut ilaatillugu Naalakkersuisut Inatsisartut inatsisaat kommunip sumiiffiani atuutilersinnaavaat.